01322

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK lapja

XXXVI. ÉVFOLYAM * 5. SZÁM * 1991. MÁJUS * ÁRA: 3 FORINT

Postásbérek a számok tükrében

Eredetileg az volt a szándékom, hogy a postások bérezésének helyzetét a dolgozók véleményein keresztül mutatom be. Biztam abban, hogy az elmúlt évben több ütemben végrehajtott bérfejlesztések, valamint az ez évi április 1-jei 20 százalékos alapbérfejlesztés hatására árnyalataiban is gazdag véleményeket fogok hallani. Azonban nem így történt. A sok negatív vélemény mellett — melyeknek az alapját az infláció okozta reálbércsökkenés adja — a legtöbb helyen azt hallottam, hogy még nincs tudomásuk az idei bérfejlesztésről. Erre nem számítottam. Úgy gondoltam, hogy április 25-én már birtokában lesznek a dolgozók a bérfejlesztés mértékéről, s a saját új alapbérükről szóló információknak.

Felfelé a lejtőn

A postások átlagbére 1989. végén 8620 Ft volt. Az elmúlt év január 1-jei átszervezéskor többéves követelésünknek eleget téve a posta lehetőséget kapott bérlemaradásának megszüntetésére. Így január 1-jétől 22 százalékos bérfejlesztést valósíthatott meg a vállalat. A vállalati terv elkészítése, valamint a postaszervi tervek alapján azonban látszott, hogy az elmúlt esztendőkben a közszolgálat területére biztosított 16 százalékos adómentes bérfejlesztési lehetőséget nem tudjuk kihasználni.

Szakszervezetünk az év második felében a gazdálkodásban több tartalékot látott, és sztrájkfenyegetéssel sikerült elérni, hogy október 1-jétől az év közepén kiadott központi és a postaszervek által kigazdálkodott önerős bérfejlesztéseken túl újabb 10 százalékos alapbérfejlesztés valósuljon meg. Mindezek eredményeként december 31-ére a postások átlagbére 11 670 forintra emelkedett.

Mit jelent ez a mérték? A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján megállapíthatjuk, hogy míg a nemzetgazdaságban mintegy 25 százalékkal emelkedtek a keresetek 1990-ben, addig a postás dolgozóké 35,4 százalékkal. Az alábbi táblázatból azonban láthatjuk, hogy ezzel a mértékkel sem lehetünk elégedettek, hiszen bérlemaradásunk rövid időn belül újratermelődik. A posta még az adómentes lehetőséget sem tudta kihasználni — gazdasági helyzete miatt — nemhogy a 25 százalékos bérnövekedést megközelíteni. (A 35,4 százalékból 22 a bérlemaradás megszüntetésére irányul.)

Ágazat	1990. évi bruttó átlagkereset
Bányászat	19 182
Villamosenergia-ipar	17 228
Kohászat	16 306
Gépipar	12 840
Építőanyag-ipar	13 258
Vegyipar	16 852
Könnyűipar	10 847
Élelmiszeripar	13 777
Építőipar	14 651
Mezőgazd.	11 179
Erdőgazdálkodás	11 006
Közlekedés	12 928
Belkeresk.	13 055
Külkeresk.	28 744
Vízgazdálk.	13 883
Posta	11 730

A táblázat adatait megtekintve azonnal szembetűnik, hogy az átlagkeresetek mértékében csak a könnyűipar, a mező- és erdőgazdálkodás marad el a postától. A szellemi foglalkozásúakat azonban még ezekben az ágazatokban is a postainál magasabb anyagi elismerésben részesítik. A posta szervezeti felépítése miatt érdemes egy pillantást vetni a következő táblázatra, mely az igazgatóságok eltérő helyzetét mutatja be. Amíg a Pécsi és a Szegedi Postaigazgatóság a gazdasági szabályozókon keresztül közvetített adómentes bérfejlesztési lehetőséget megközelítették — a Debreceni Postaigazgatóság azt túllépte —, addig a többi igazgatóság attól lényeges mértékben, öt-tizenegy százalékkal elmaradt.

	Havi átlagbér 1990. évi tény	1990. évi lehetőség
Posta	11 670	12 200
Bp.-i P.ig.*	12 390	13 280
BUVI P.ig.	10 680	11 620
Debreceni P.ig.	11 220	11 110
Miskolci P.ig.	10 310	11 620
Pécsi P.ig.	11 320	11 330
Soproni P.ig.	11 330	11 950
Szegedi P.ig.	11 920	11 970
HPI*	13 100	14 150

*** Az 1991. január 1-jei átszervezés miatti változást még nem tartalmazza.**

A postán dolgozó fizikai és szellemi foglalkozásúak átlagbérének alakulását érdemes aszerint is vizsgálni, hogy az hogyan alakul a forgalmi területen, a kis- és nagyhivatalok körében.

	1990. évi átlagbér	átlagkereset
Fizikai foglalkozásúak	10 750	11 105
ebből forgalom	10 501	10 849
IV—VI—ONS ph-ok	10 725	11 068
fp.—III. o. ph-ok	9 543	9 805
Szellemi foglalkozásúak	12 871	13 683
ebből forgalom	11 953	12 606
IV—VI—ONS ph-ok	12 524	13 189
fp.—III. o. ph-ok	9 887	10 376
Ig. törzs	19 561	22 142

A fizikai dolgozók átlagbérét vizsgálva azonnal szembetűnik, hogy a forgalmi területen alacsonyabb a megfizetettség mértéke. Ennek az az egyik oka, hogy az egyéb területeken (ipar, szállítás) foglalkoztatott fizikai dolgozók között arányaiban több a szakmunkás, és azon a területen jobban érvényesül a munkaerőpiac kereslet-kínálat törvénye. Ugyanakkor feltűnő az is, hogy a fizikai dolgozók egyik széles rétegének, a kézbesítőknek a megfizetettsége jelentős mértékben (néha indokolatlanul) eltérő a kis- és nagyhivataloknál. A szellemi foglalkozásúak körében is alacsonyabb a forgalmi területen dolgozók átlagbére. Itt a gazdálkodási szakember iránt megnőtt kereslet érezteti hatását.

Emellett azonban észre kell azt is venni, hogy az igazgatósági törzseket kivéve valamennyi szellemi foglalkozású forgalmi dolgozó átlagbére alatta maradt az egyéb anyagi ágazatokban tapasztalt mértéknél. Igaz, hogy a többi ágazattal szemben a postánál ez a nagyobb réteg, nem a fizikai dolgozók köre.

Bérolló

Dolgozóink körében sokszor viharos érzelmeket vált ki az úgynevezett bérolló kérdése. Ezért is érdemes vizsgálni azt, hogy miként oszlik meg a foglalkoztatott létszám a különböző kereseti sávokban.

A dolgozók számának megoszlása az anyagi ágazatokéhoz hasonló képet mutat, azonban mindkét szélső értéknél alacsonyabb a mérték. Míg az alsó kereseti sávokban ez kedvező, addig a felső sávokra ez nem mondható, mert az alacsonyabb megfizetettségnek elszívó hatása van. Emellett kedvezőtlen képet mutat az is, hogy a postások jelentős része (38,3 százaléka) a társadalmi minimum szintjén vagy az alatt van dotálva. Még kedvezőtlenebb helyzetet mutat, ha a fizikai és szellemi dolgozók körén belül férfi és nődolgozókra is bontjuk a táblázatot. Szembeötlő, hogy a postás dolgozók legszélesebb rétegének, a női dolgozóknak a megfizetettsége lényegesen rosszabb, mint a férfiaké.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Többpárti diktatúra a szakszervezeteknek?

A Magyar Demokrata Fórum Országos Választmányának, valamint a Szabad Demokraták Szövetsége ügyvivő testületének jóvoltából április utolsó hetében ismét fellángolt a vita a szakszervezetek legitimitása, a munkavállalói szervezkedési szabadság és a volt SZOT-vagyon körül.

Gondolom, a napilapok hasábjain megjelent írásokkal olvasóink közül is sokan találkoztak, és elgondolkodhattak azon, hogy a szövetségünkhöz tartozó szakszervezetek hogyan ítélik meg ezeket a kérdéseket. Annál is inkább, mivel a Postások Szakszervezetének jogutódjai a szabad választásokat követően, tagságuk szabad akaratából jöttek létre. Ezért legitimitásuk külső megkérdőjelezését mindenképpen vissza lehet és kell is utasítania.

Nem ismétlésként, hanem a vitatott kérdésekben való jobb tisztánlátás céljából olvasóink és tagságunk felé a szövetség lapjában is közreadjuk véleményünket.

Az MDF Országos Választmányának állásfoglalásából, valamint az erre villámgyorsan reagáló SZDSZ ügyvivői testület nyilatkozatából úgy tűnik, mintha ma Magyarországon az Alkotmány és az egyesülésről szóló törvény által biztosított jogi keretek között a munkavállalók képtelenek lennének önmaguk dönteni arról, hogy érdekeik képviseletét hol, mikor és kire vagy kikre bízzák.

Ennek kézenfekvő és talán legszembetűnőbb cáfolata a ma létező munkavállalói érdekeket képviselő szervezetek száma, sokszínűsége. Legitimitásukat kívülről, ráadásul politikai szempontokhoz kötötten megkérdőjelezni erkölcsi, politikai baklövés.

A közleményekben kinyilatkoztatott legitimitásra vonatkozó szelektív megítélés célja nem lehet más, mint a munkavállalók érdekeit képviselő szervezetek megosztottságának erősítése, továbbdarabolásuk asszisztáló elősegítése. A „nem legitim körbe sorolt" szervezetek tagjai a közleményeket olvasva tudathasadásos állapotban érezhetik magukat, mivel legitim országgyűlést képesek voltak választani, érdekvédelmi szervezeteket viszont nem.

A képviseleti rendszer hitelességét tehát nem a szabad szervezkedés, a hovatartozásról való szabad döntés hiánya, és az ebből kikövetkeztetett inlegitimitás kérdőjelezi meg, hanem az a tény, hogy a létező képviseleti rendszernek nincs érdemi érdekegyeztetési, érdekérvényesítési mozgástere. Szerencsésebb lett volna, ha az MDF, mint a legnagyobb koalíciós kormányzópárt a munkavállakókért való aggodalmában elsősorban ezen gondolkodik el. Ha a pártok annyira a szívükön viselik a munkavállalók érdekeit, miért nem akadályozták meg a felső és középszintű érdekvédelmi, érdekérvényesítési fórumok ellehetetlenülését, vagy miért nem szorgalmazzák ezek valamennyi résztvevő számára megfelelő módon való létrehozását?

Helyette pártok általi befolyással, állami eszközökkel kívánnak hiteles képviseleti rendszert létrehozni. Ez kísértetiesen hasonlít a sokat emlegetett pártállam több évtizedes gyakorlatára.

Nem ez az út vezet „a legitim érdekvédelmi szervezeteknek a szociális piacgazdaság megteremtéséhez szükséges változásokat támogató egyetértéséhez." A kihangsúlyozott változásoknak az érdekvédelmi szervezetek elvileg nem ellenlábasai, de azok tartalmának, sorrendiségének előzetes megítélésétől való távoltartásuk, az általuk képviselt — a társadalom teljesítményének jelentős részét produkáló — munkavállalók kirekesztését, nem pedig megnyerését eredményezi.

A legsürgősebb tennivaló tehát az MDF állásfoglalásában pontokba szedett témakörökkel szemben a munkavállalói képviseleti szféra érdekvédelmi, érdekérvényesítési mozgásterének biztosítása. (A tárgyilagosság kedvéért meg kell jegyezni, hogy az SZDSZ-nyilatkozat ezt a 2-es pontban tartalmazza!) A törvényi úton való rendezés lenne a legideálisabb, de ha ez a törvényhozási „dugó" miatt nem lehetséges, akkor az átmeneti időszakra az érintettek kölcsönös megelégedésére működtethető gyakorlati megoldásokat kell találni.

Az MDF-állásfoglalást talpára állítva — figyelembe véve a sajtóban megjelent illusztris nyilatkozatokat is — úgy tűnik, hogy sarkalatos pontként a volt SZOT-vagyonon való osztozkodás emelkedik ki, mint az esélyegyenlőség megteremtésének feltétele. A szóban forgó vagyont jelenleg „bitorlók" nem zárkóztak, nem zárkóznak el a rendelkezési állományukba tartozó vagyon felosztásától az elkülönült érdekvédelmi szervezetek által bemondott tagság arányában, lehetőséget adva későbbi korrekciókra is.

A megosztás a vagyonban érdekelt tagság belső ügye, tehát megalapozatlan, jogtalan igények kielégítésének külső támogatása, netán kikényszerítése a tényleges tulajdonosok jogainak csorbítását jelentené, hovatartozástól függetlenül, ezt pedig semmilyen törvény nem szentesítheti.

Amennyiben létrejön az MDF által kezdeményezett és az SZDSZ által támogatott többpárti egyeztetés, annak egyetlen feladata lehet: nem beleszólva a munkavállalókat képviselő szervezetek belügyeibe, kezdeményezni és elősegíteni ezen szervezetek érdekvédelmi, érdekérvényesítő tevékenységéhez szükséges érdekegyeztetési rendszer létrehozását.

Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége

Postai Dolgozók Szakszervezete

Távközlési Dolgozók Szabad Szakszervezete

Műsorszóró Dolgozók Szakszervezete

Postásbérek a számok tükrében

A dolgozók számának százalékos megoszlása a havi bruttó keresetek arányában:

	6000 alatt	6001—8000-ig	8001—10000-ig	10001—12000-ig	12001—16000-ig	16001—20000-ig	20001—30000-ig	30001 felett
Anyagi ágak:	7,0	15,4	18,4	16,3	20,9	10,1	3,3	3,6
Posta:	1	12,2	25,1	21,3	25,1	8,6	4,9	1,7
Fizikai:								
férfiak	0,7	10	26,7	24,1	27,9	8,1	2,2	0,1
nők	1,7	18,1	35,7	23,1	17,0	2,9	1	0,05
Szellemi:								
férfiak	0,5	3,7	6,3	9,4	26,1	21,5	22,1	10,5
nők	1	13,2	23,5	20,7	26	8,7	5,1	1,6

(Folytatás az 1. oldalról.)

A táblázat a kereseti sávokat, a havi bruttó keresetek alapján tartalmazza. Sokszor hallani azt a felvetést, hogy ez torz adatokat tartalmaz, mert az éves jövedelmek még nagyobb mértékben térnek el egymástól. Ez igaz, azonban, ha elfogadjuk azt, hogy a legképzetlenebbek és a legképzettebbek, vezető beosztásúak között az elfogadott bérolló 6-7-szeres lehet, akkor érdemes megnézni azt is, hogy az éves bruttó jövedelmek tekintetében 17-szeresre nyílt bérolló nettó jövedelemben nem haladja meg a 7,5, nyolcszoros különbséget. (Ennek oka a progresszív jellegű személyi jövedelemadó.)

*

Az 1991. évi vállalati terv 25 százalékos bérköltség-növekedést irányoz elő. A postaszervi tervekben azonban ma csak az április 1-jével végrehajtott 20 százalékos alapbérfejlesztés tükröződik. Ha ezt összevetjük az előző számokkal, és viszonyítjuk az elmúlt esztendei, megközelítőleg 30 százalékos, valamint az idén várható 35-40 százalékos inflációhoz, akkor láthatjuk, hogy a postásbérek reálértéke gyorsabban csökken, mint a többi anyagi ágazaton.

Az előző megállapítások alapján elsődleges célként azt kell megfogalmaznunk, hogy az alsó kereseti sávokban levők arányát kell csökkenteni. Mielőbb ki kell dolgozni egy olyan bértarifarendszert, melynek alapja egy tisztességes mértékű bérolló, ami megfelelően ismeri el a szakmai felkészültséget. Ez alapot adhat a postai munkaköri bérrendszer kialakításához, melynek alkalmazásával garantálni lehet majd, hogy az azonos munkakört ellátók között csak a szaktudás, esetleg a gyakorlati idő differenciáljon. Egy ilyen bérrendszer kedvezőbb helyzetet teremthet a ma még rosszabbul fizetett nő dolgozóink részére is.

(konrát)

Csendes háború Egerben

Varázslatosan szép postahivatalban kalauzol Eger 1-es hivatalának vezetője, *Kállai Albert.*

Valójában az egri privatizáció felől jöttem érdeklődni, előtte azonban körülnézek birodalmában. Jártam már nagy postahivatalban, modernebben, patinásabban egyaránt, de kevés ilyen hangulatos, múltat idéző-re emlékszem. S miközben halk reklámszövegekkel tarkított zene szól, kénytelen vagyok azt is megállapítani, a hivatal bizony kinőtte önmagát. Különösen a pénztár kicsinysége okoz valós problémákat, s ezen változtatni egyelőre nem lehet.

Eger, a város, ahol először jelentkezett a privatizáció egy Sasfiók nevű betéti társaság személyében — a levélkézbesítés területén 1990. júliustól. A társaság közönséges levélpostai küldeményeket kézbesít helyi nagyvállalatoktól. Újabban beléptek a hírlapterjesztésbe is, hat helyen újságot is árusítanak, főként a postai hírlapárusító helyek szomszédságában.

A posta számára a legnagyobb kihívást az jelentette: a kézbesítést a postai áraknál olcsóbban végezték. Ebben a helyzetben nyilván az egri postának lépnie kellett, s lépett is. Leszállította levélkézbesítési árait, s ezzel alaposan keresztülhúzta a betéti társaság számításait, egyesek szerint tönkre is tette azt.

Eger kis város, postahivatala sem a legnagyobb az országban — bár számítógéprendszere igen modernnek mondható —, most kemény kapitalista módszerrel alkalmazta a piac törvényeit. A történtek akár modellértékűnek is mondhatók. Az itt történtek nyilván hamarosan ismétlődnek országszerte. Már akkor is, ha a Sasfiók BT. más városokban való működését a minisztérium egyelőre nem engedélyezte.

Ki tudja, mit hoz a holnap? A magán kis- és nagyvállalkozók megjelenése egykettőre várható, s a verseny éleződni fog.

S ha ez a szolgáltatások színvonalának emelkedését eredményezi, hasznosnak tekintheto. Ha nem, az egri példa nem ér semmit. Ezt viszont nem tartom valószínűnek.

—gh—

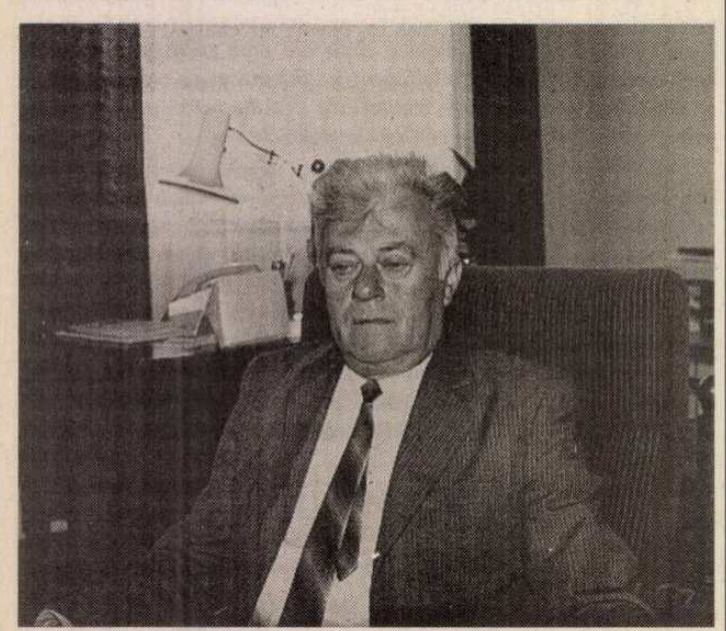

Kállai Albert: „Nem félünk a versenytől"

Privatizáció?

A Magyar Posta Vállalat Vezérigazgatósága márciusban levélben fordult a hírlapárusokhoz, melyben felhívta figyelmüket annak veszélyére, hogy az árusítás — mint kiskereskedelmi tevékenység — a privatizálandó tevékenységek körébe fog tartozni. Az árusítás vállalkozásba adását a posta nem tudja, és *nem kívánja* megakadályozni. Ugyanakkor a postának és az árusoknak is az az érdekük, hogy a hírlapárusítás mint kereskedelmi tevékenység a postánál maradjon.

Világosan kell látni azonban, hogy ez a közös érdek más-más tőről fakad. Az árusoknak a megélhetése, a munkahelye függ ettől, a postának pedig, mint nagykereskedőnek, szüksége van egy biztos kiskereskedelmi háttérre. Már az elmúlt esztendei viták során biztosan láttuk, hogy az árushelyek vállalkozásba adását nem tudjuk elkerülni.

Azt is biztosan tudjuk, hogy egy nyílt privatizáció során a postás dolgozók nem lesznek versenytársai a külső vállalkozóknak. Egy nyílt privatizálás során így a posta elveszítheti kiskereskedelmi hátterét, és ezzel lehetőséget adna más, lényegesen tőkeerősebb nagykereskedőknek a piac uralására. Úgy gondolom, ennek következményeit egyetlen postás dolgozónak sem kell magyaráznom.

A több mint egy hónapja kiküldött levélben a vezérigazgatóság azt kérte az árusoktól, hogy annak tartalmát vitassák meg, s véleményeiket szakmai csatornákon keresztül juttassák el hozzájuk. Miközben egyre inkább érezhető, hogy az idő sürgeti a döntést, hogy postán belüli, vagy nyílt privatizálás legyen, illetve ezeknek milyen előfeltételei legyenek, azt tapasztaljuk, hogy a dolgozói vélemények összegyűjtése, összegzése nem kellő ütemben halad. Úgy látjuk, hogy a vélemények összegzéséről, illetve egyáltalán a folyamatról a legkevesebb információval az érdekképviseletek rendelkeznek.

Jogos félelem

Több hírlapárussal beszélgetve azt tapasztaltam, hogy a levélben közölteket csak induló információként tudják értelmezni, hiszen az számtalan kérdésre nem ad választ. A vállalkozási feltételek közül hiányolták a dolgozók annak bemutatását, hogy a munkavállalói jogok elvesztésének milyen következményei lehetnek, vagy hogyan lehet biztosítani a kollektív szerződésben meghatározott jogok folytonosságát.

A feltételek nem garantálják olyan kérdések kezelését, melyek a jelenlegi munkajogi szabályozások értelmében nem egyformán érintik a dolgozókat. Pl.: a vállalkozási feltétel, csak alapszabadságot adni a vállalkozók részére. Több hírlapárus megfogalmazta azt is, hogy miután 25-30 éve dolgozik a postánál, valóban le kell-e mondani munkavállalói jogáról, vagy pedig csak ennyit ér egy dolgozó a postának?

Ezek után kíváncsi voltam arra, hogy hogyan vélekednek azok, akik a posta szándékait, illetve a piacon tapasztalható változásokat jobban ismerik.

Siskovits Attila, a Hírlapkereskedelmi Igazgatóság tszbtitkára (a HSZSZ ügyvivője) a privatizációs törekvésekkel kapcsolatosan a feltett kérdéseimre az alábbiakat mondta:

— Azzal kell kezdenem, hogy tisztán kell látnunk az esélyeket. A hírlapárusok nem rendelkeznek olyan tőkével, hogy egy nyílt privatizációban esélyel indulhatnának. Egyelőre tehát lehetőségként marad a bérleti szerződés. A Hírlapterjesztők Szakmai Szövetsége úgy látja, hogy ezt legalább Budapesten, esetleg a nagyvárosokban (ez függ az önkormányzati törekvésektől is), minél hamarabb meg kell lépnünk.

— Ugyanakkor úgy látjuk, hogy ez a levél csak a várható lépésekről tájékoztatja az árusokat, de a privatizáció módjának és feltételeinek kialakításához nem biztosít megfelelő alapot. Jogosnak tartjuk az árusok félelmét. Nagy többségük ebből nem fogja tudni, hogy azzal, hogy munkavállalói jogait elveszíti, és önálló vállalkozó lesz, mit vállal. A levél egy rózsaszínű világot fest a vállalkozás jövőjéről, de nem vet fel olyan kérdéseket, hogy mi lesz az árushely biztosításával, az árus, mint vállalkozó, milyen adófizetési kötelezettség alá fog esni, illetve számára melyik a kedvezőbb, a vállalkozási, vagy a személyi jövedelemadó; hogyan hat a vállalkozás jövőjére, ha bevezetik az iparűzési adót.

— Bár egy tőkével nem rendelkező vállalkozónak ezek súlyos kérdések, mégis azt kell mondanom, hogy csak részletkérdések. Először arra kellene választ kapnunk, működőképes lesz-e a nagykereskedelem, amelytől az árus a bérleti szerződés érdekében függeni fog?

— A posta törekszik arra, hogy egy jól gépesített, minőségi szolgáltatásokat biztosító nagykereskedelmi rendszert építsen ki, először Budapesten, majd vidéken is. Információink szerint ez a rendszer német mintára készül. Azonban a mai napig nem kaptunk arra választ, hogy ebből a mintából a Magyar Posta mennyit vesz át. Tudni kell azt, hogy Budapesten ma 840 árushely van. A német minta hasonló méretű városban 4000 árusponton biztosítja az újságokhoz való hozzájutást. Ebben mi azt a veszélyt látjuk, hogy miután a hírlapárusokkal, mint munkavállalókkal szemben a posta kötelezettsége megszűnik, a kiskereskedelmi rendszert úgy fejleszti fel, hogy az árusokat jelentős keresetcsökkenés, esetleg munkahelyvesztés fogja érni.

— Mindezek miatt a legfontosabbnak azt tartjuk, hogy azonnal kezdődjön meg a posta vezetői és az érdekelt dolgozók, valamint az érdek-képviseleti szervek között egy nyílt párbeszéd, amely a privatizálást előkészíti, összefogja és megvalósítja. Ettől azt várom, hogy olyan belső privatizálást tudunk majd végrehajtani, mely mindkét fél számára kölcsönös előnyökkel jár.

— Optimista vagyok, és bízom abban, hogy még ma sem késő ezt elkezdeni, és meg tudjuk előzni a nyílt privatizálást.

(Az érdekegyeztető tárgyalások lapzárta után megkezdődtek. A szerk.)

(eco)

Papp Antalné 1937—1991

Papp Antalné, a Tatai KSZB titkára már nem élhette meg 54. születésnapját, tragikus hirtelenséggel távozott el közülünk április 11-én.

Halálával egy eredményekben bővelkedő, tevékeny, de befejezetlen életút zárult le.

Fiatalon, 15 évesen került a tatai postához, és ezzel egy időben lett a Postások Szakszervezetének a tagja. Korán bekapcsolódott az alapszervezet munkájába. Gazdasági felelősként 7 évig, közgazdasági felelősként 10 évig, majd a kszb titkáraként 11 évig — halála pillanatáig — tevékenykedett.

Postai pályafutása alatt több alkalommal részesült kitüntetésben. Kiváló Dolgozói és Elnöki Dicséretek jelzik eredményes szakmai és társadalmi munkájának elismerését. Mind szakmai, mind közéleti tevékenységében fáradhatatlan, nagy munkabírású társunk volt. Igazi közösségi ember, aki igyekezett tudása, embersége legjavát nyújtani. Csupaszív, örökké mosolygós arcú kolléga volt, hitt az emberekben. Amit tett, nem elismerésért, hanem emberségből tette.

Hirtelen halálával valamenynyiünket megrendített, nagy űrt hagyva maga után.

Editke, búcsúzunk tőled, emléked kegyelettel megőrizzük.

Ha megdobnak Konfuciusszal...

Tisztelt Veégh úr!

A „Nincs kétféle igazság" című cikkéből csupán egyetlen mondat ragadott meg: „Munkánk természetéből adódik, hogy tévedhetünk is." Úgy hiszem, ez nyomta rá a bélyeget az ön írására, elejétől a végéig.

Nem kértem, hogy igazságot osszon, csupán azt, hogy közölje a történetet, amit ön meg is tett egy vélemény formájában, igaz, a legfőbb érintett megkérdezése nélkül. Ez szomorú dolog, Veégh úr, és az is szomorú, hogy sokéves újságírói pályafutása alatt sem volt képes megismerni az emberiség egyik legnagyobb gondolkodójának a munkásságát. (Nem a lexikonból kimásolt szavaira gondolok!)

Ön európai felzárkózásról beszél, ám mégis a küllem után ítél, ráadásul látatlanban. Nem tudom, milyen az ön hajviselete, Veégh úr — normál, tüskés, taréj vagy éppen bubifrizura —, de higgye el: én a szavak után mondok ítéletet.

Nevettem, és nevetett a kollektívánk többsége is, mert ön akaratlanul is bebizonyította nekünk:

„Igazság és hazugság egyre megy. Én elhiszem, hogy segít, aki árt . . ."

Fölösleges előkapnia a lexikont, Veégh úr! Ezek Villon sorai. Ezt át kell éreznie ahhoz, hogy fejtegetni kezdje!

Örülök, hogy meggyőzték önt a „téves gépelésről", a bevont jelentőkönyvről (amiben egyébként nyoma van az igazságnak) és minden másról.

Örülök, hogy kissé gunyorosan ugyan, de Konfuciusz kései magyar tanítványának nevez, bár azt hiszem: erre még a legkiemelkedőbb embereknek is büszkének kellene lenniük. És örülök annak is, Veégh úr, hogy ön a munkaidejében nem jár a WC-re, sem pedig kezet mosni . . .

De hagyjuk ezt. Különböző emberek vagyunk, különböző gondolatokkal.. Ön így látta a dolgot, én meg vagyok annyira konok, hogy még mindig másképpen látom. Kár, hogy nem beszélgetett el még néhány emberrel négyszemközt, és kár, hogy nem mesélte el önnek senki azt, hogy ezek az „Európához felzárkózó vezetők" nemrégiben feltörték a szekrényeket, mert úgymond: eltűnt holmi után kutattak. A szekrénytörő kalapács mellé már csak egy sarlót kellett volna tartani valamelyiknek . . .

Csodálkozhatunk-e azon, hogy ezek a dolgozók immár ezt a lapot viszik a WC-re, hogy ott olvassák 16 óra után, no meg . . .

Sajnálom, hogy ennyire nyersen kellett fogalmaznom, és sajnálom, hogy ezeket a sorokat már nem olvashatja a közvélemény a Postai és Hírközlési Dolgozók (vagy inkább munkáltatók) Lapjában, hiszen ezek a sorok és az írójuk nem szalonképes.

Maradok őszinte híve:

Besenyei Zsolt

Márciusi számunkban riportot írtam Besenyei Zsolt szolnoki dolgozó panasza alapján. Levélírónk korábban munkájában hibát követett el, és úgy érezte, ezután megbélyegzett, üldözött emberré válik. Elutaztam Szolnokra, s kiderült, vezetőinek eszük ágában sincs a továbbiakban büntetni őt, csupán a mindenkire kötelező munkafegyelmet követelik meg, éppúgy mint bárki mástól. Besenyei Zsolttal előzetes megbeszélésünk ellenére nem sikerült találkoznom, mert kórházba került, s üzenetet számomra nem hagyott.

Ottlétemkor főnökein kívül kollégáját kértem meg, nyilatkozzon a történtekről. Ez megtörtént.

A megjelent riportra Besenyei Zsolt levélben reagált, melyet változtatás, kommentár nélkül közreadunk.

Ha olvasóink közül bárkinek a leírtakról véleménye van, kérem, írja meg. Egy kérésem van csupán, ne Konfuciusz- és Villon-idézeteket citáljanak.

Végezetül: olvastam — igaz nem lexikonból —, a nem látó süketnémákkal is lehet kommunikálni, a dologban az a félelmes, hogy ezt ők is tudják.

— V. Á. —

Svédországi tapasztalatok

II.

Svédországról a hétköznapi embernek általában két dolog jut eszébe: a magas életszínvonal és a világviszonylatban is magas adózás.

A századfordulón a svéd gazdaság és társadalom igencsak hátul kullogott a kor nemzetgazdaságainak sorában. 1860 és 1910 között a lakosság egynegyede vándorolt ki a megélhetési nehézségek miatt az USA-ba.

A svéd gazdaság jelentős növekedése a II. világháború után következett be, amikor is a nem számottevő ipari tényező (vasérckitermelés, papíripari nyersanyagtermelés, VOLVO, SKF . . .) mellett közalapokból, közdöntésekkel, vagyis békés úton létrehozták az új ipari társadalmat megalapozó infrastruktúrát.

Adórendszer

Ennek egyik alapjául a kilencszázas évek elején kialakított modern svéd adórendszer szolgált, amelyet ma a legkeményebbnek tartanak a világon, és amely napjaink tapasztalatai alapján a hazai gyakorlatban példaképként jelenik meg. (Sajnos csak önmagában!) A cikk végén látható két grafikonnal szeretném bemutatni a svéd adórendszer fejlődését a mérték tekintetében.

Az adóztatás alapelve, hogy a gazdasági hatékonyság miatt széles, alacsony színvonalú adóalapot kell megteremteni. A tőke adója Svédországban a legutóbbi évekig negatív szaldós volt, ami a tőkebefektetési készséget erőteljesen növelte.

Az adóból befolyó összeg felhasználásáról néhány jellemző — az életszínvonalat, jövedelemkiegyenlítést befolyásoló — tényező:

- az adóbevételeknek megközelítőleg az egyharmadát fordítja a svéd állam az iskoláztatásra és az egészségügyi ellátásra;
- ugyancsak mintegy egyharmadot tesz ki a családi pótlékként kifizetett rész;
- a vállalati támogatások 10 százalék körül részesednek, a kamattámogatások pedig 8 százalékot tesznek ki.

A szakszervezetek elsősorban felhasználás oldaláról közelítve támogatói az adórendszernek.

A bérek

Svédországban a szakszervezeti magatartást a mértéktartás, a hosszú távú gazdasági előnyöket szem előtt tartó viselkedés jellemezte, és jellemzi ma is a béralkunál. A bérollót domináns tényezőnek tekintik, alapvetően abból a megfontolásból, hogy egy kiegyensúlyozott gazdasági ritmust garantáló folyamatos strukturális fejlődést szűkebb bérollóval könnyebb megvalósítani. Nagyobb bérolló esetén a munkanélküliség is kezelhetetlenebbé válik, és ez ellentétes lenne a foglalkoztatáspolitikában követett elvekkel, nem beszélve a jövedelmek „igazságos" elosztásának tartósan követett alapelvéről.

Szemléltetésül néhány jellemzőbb foglalkozási kör kereseti viszonyáról (havi bruttó bérek):

eladó	10 500—13 000,
építőmunkás	18 000—22 000,
mozdonyv.	14 000—16 000,
postás (felvevő)	12 000,
ápolónő	11 500,
orvos	30 000,
művezető	15 000,
tanár	17 000,
techn.-mérn.	18 000—30 000,
miniszterelnök	45 000,
vezérigazg.	120 000 (áll. váll.),
jól menő magánvállalat vezetője	500 000.

(Tájékoztatásul: 1 svéd korona = 12-13 Ft-tal.)

Kétkeresős családok jövedelemviszonya (1988-as adatok)

	Bér	Nettó jövedelem adózott bér + jutalék
Munkás	211 000	165 000
Magas besorolású tisztviselő (főisk. végz.)	337 000	226 000

Amíg a bérnél 1,6, addig a jövedelemnél már csak 1,4 a viszonyszám.

Mint a táblákból is látszik, az úgynevezett menedzserek kivételével eléggé kiegyenlítettek a svéd keresetek. Egy nemzetközi felmérés szerint ez a legjobb kiegyenlítés Európában.

Az árak

A bérek után az árakról, hogy némi képet kapjunk a megélhetési viszonyokról. (1988-as adatok, 1991-re a növekedés körülbelül 20 százalék; ez a kereseti adatokra is igaz.)

Bruttó évi fogyasztás (fő):
lakás 16 600,
utazás 12 000,
élelem 13 000,
bútor 4 400,
ruházat 4 800,
ital, dohány 2 400,
egészségügyi ellátás 1 200,
egyéb 7 200,

Árak (mai árak koronában):
disznóhús 70—250
kenyér 20—30
burgonya 5
tészta 20
tej 7
margarin 20
olaj (oliva) 75
bor (magyar) 30—50
pálinka 200
cigaretta 20.

Következő számunkban, a svéd szociális biztonsági rendszerről lesz szó.

Mészáros József

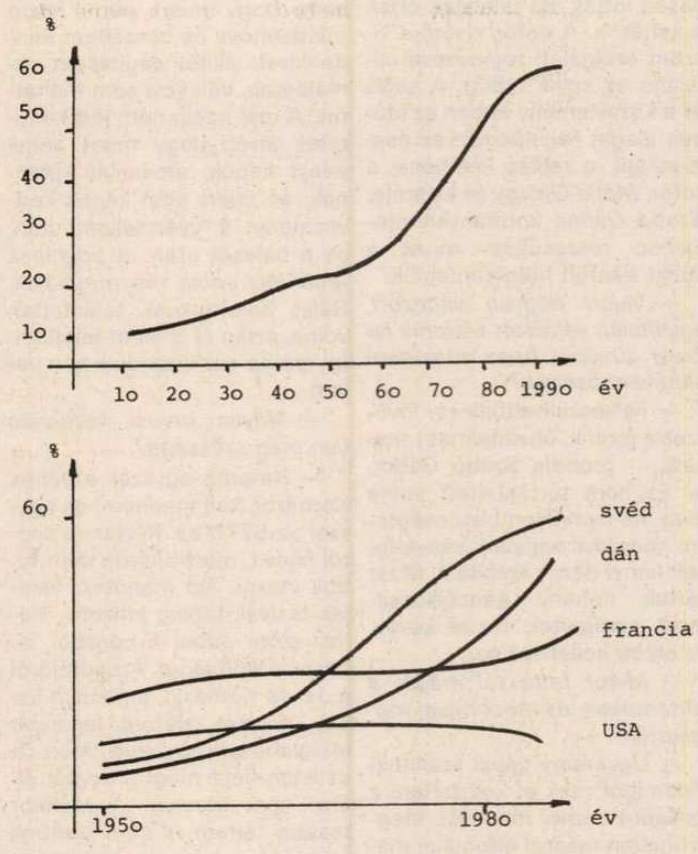

Bűnmegelőzés

Ki lesz a nyerő?

A rendőrség történetében példátlanul nagy a bűnözés számszerű növekedése. Ezen belül is a vagyon és a tulajdon ellen elkövetett bűntetteké. Tavaly 341 061 betörést, lopást, fosztogatást, pénzintézetek és posták ellen irányuló eseményt derítettek fel. Ám a szám csak az ismertté válást jelenti. A kép sötétebb, hiszen a korábbi év statisztikájához viszonyítva mindössze 51,3 százalék a felderítés aránya. Az ismeretlen tettesek elleni nyomozati ügyek aránya 63,3 százalékkal nőtt.

Hazánkban napjainkban a társadalmi és gazdasági életben kettős, ellentétes folyamat játszódik le. Egyrészt a tömeges elszegényedés, másrészt a meggazdagodás. Ám van egy réteg, amely a kettő közt foglal helyet. Szegénynek gazdagok, gazdagnak szegények. Ez az a réteg, amelynek valóban van mit féltenie. Ha mást nem, akkor pénzének értékállóságát. Hova fordul? A bankokhoz, a postához, hogy letétbe helyezze, vagy kamatoztassa pénzecskéjét. Sokra úgysem megy vele, legfeljebb nem veszít értékéből.

Nos, a kisemberek ezen népes táborát veszélyeztetik az egyre elszaporodó bank- és postarablások, amelyek felderítettsége máig is csak békamércével mérhető.

Ezt a jelenséget fogalmazta meg *dr. Dobos János* rendőrezredes, aki szerint a bűnözés elterjedése nem okozata, de kísérőjelensége a rendszerváltásnak. A bűncselekmények nemzetközivé váltak, nőtt a szervezettségük, erősödött a nyomorbűnözés. Ez pedig szerinte is a fentebb vázolt okokkal magyarázható.

A rendőrség preventív — megelőző — célja meghiúsult. A nyomozások eredménye 53,8-ról 45,5 százalékra esett vissza. Ennél rosszabb a helyzet Budapesten, Fejér, Somogy, Szabolcs-Szatmár és Hajdú-Bihar megyében, ahol a felderítés 36-ról 27 százalékra csökkent. A fővárosban pedig 11,8 százalék ez az arány.

És akkor még nem szóltunk külön a veszprémi posta elleni merényletről, a Hungária körúti brutális gyilkosságról, a postavonatok és pénzszállító kocsik potenciális veszélyeztetettségéről.

A Belügyminisztérium, az MTESZ, a Conference Tours Kft. és az osztrák Prasenta által rendezett nemzetközi biztonságtechnikai és vagyonvédelmi szakkiállítás és konferencia több mint hatvan hazai és külföldi képviselője azt bizonyította, hogy a bűnözés és bűnmegelőzés fej-fej mellett halad.

Ez a versenyfutás komoly terhet jelent a rendőrségnek, és a technikai eszközöket gyártó cégeknek egyaránt. A vagyon elleni bűncselekmények az összbűnözés 80 százalékát teszik ki. A betöréses lopások, fegyveres rablások — magánszemélyek, postahivatalok és más intézmények ellen — 40-ről 77 ezerre nőttek, ami 90 százalékos növekedés. Az 1 millió forint feletti kárértékű betörések száma 202 volt. A trezorok, páncélszekrények feltöréséből származó kár 57 millió forint.

Tanultak a betörők. A korábbban legbiztonságosabbnak vélt páncélszekrények közül fosztottak ki a legtöbbet. Cselekményeik „eredménye" több mint 10 milliárd(!) forint. Ez már nemzetgazdasági szempontból sem elhanyagolható összeg.

Megállapítható tehát, hogy jogos az igény, a törekvés, hogy a technika terén mind a betörések, mind a tűzesetek megelőzését kiemelt fontosságú kérdésként kezeljék a kormány, az illetékes szervek, és a gazdálkodó és magánszervezetek és személyek.

Ez annál inkább fontos, mert a vagyonreformnak komoly tulajdonreformhoz kötődő összefüggése is van. Ezt *dr. Kasziba Antal,* az ORFK bűnüldözési osztályának a vezetője állapította meg. Utalt arra, hogy a kormányprogram a gazdasági növekedést biztosító piac és a magánvállalkozások elsődlegességére épít. Számít a bankrendszer — köztük a Postabank — rugalmasságára, elővigyázatosságára, a sokféleség megteremtésére, mind a bankok, mind pedig a bankokat vigyázó rendszerek fajtáit illetően. Hiszen minél több „tanulni valója" van a rablónak, annál inkább jut lépéselőnyhöz az elhárítás, a folyamatos technikai fejlesztés.

Ezt a törekvést bizonyította, hogy a nemzetközi szimpozium szponzorai bankok voltak. Többek közt a Colonia Biztosító Rt., a Magyar Hitelbank, az Országos Kereskedelmi és Hitelbank, a Budapest Bank Rt., az Ybl Bank Rt., és a főrendező, a Conference Tours Kft. Sajnos, — bár a felsorolás nem teljes — a közkedvelt macit, a közönség szívébe belopódzó Postabankot nem találtuk a szponzorok között. Talán legközelebb.

Addig is megkérdeztünk hazai gyártókat, valamint a Siemens képviselőit, hogy mit kínálnak a hazai megrendelőknek, és főként a Postának?

Nos, a JUPITER Kft. ügyvezető igazgatója a biztonságtechnikára, ezen belül a behatolás, tűz jelzésére alkalmas videoberendezéseket ajánlotta, valamint a szükségvilágítási beléptetési rendszerekre hívta fel a figyelmet. Fő profiljuk a behatolás ellen védő professzionális közepes és nagy rendszerek szerelése.

A világhírű Siemens cég képviselője lakonikus tömörséggel kijelentette, hogy mindent tudnak, ami ma Európában korszerűnek mondható. Az árat közepes fekvésűnek mondta.

Végszóként annyit: a konferencia résztvevői egyetértettek abban, hogy ha a hazai piacon a vagyonvédelmi eszközöket gyártó cégek helyzete — munkaellátottsága — nem válik kedvezőbbé, akkor hazánkban a biztonságtechnikai piac háttériparának kibontakozása végzetesen elkésik.

— hunyor —

Táborok a természet jegyében

A nyári élmények, táborok sokszor még évek múlva is szép emlékek. Vannak azonban olyan táborok is, amelyek az élmény mellett természeti ismereteket is adnak. Ezekről kérdeztük *Udvari Gábort,* a Lutra Magazin főszerkesztőjét.

— A természetet csak az védheti igazán, aki megismeri. Ezért támogatjuk szakmailag azokat a táborokat, amelyek a nyári szünidőben természeti ismereteket is adnak.

— **Kecskeméten,** július 4—10. között lesz egy kiránduló és csillagász tábor. A gyerekek — többek között — ellátogatnak a Kiskunsági Nemzeti Parkba, a Tőserdőbe, a Kecskeméti Vadasparkba. Csillagászati foglalkozásaikat a TIT Planetáriumban tartják, melyek között még rakétakilövésre is sor kerül. Esténként van mód a távcsövekkel kémlelni az eget is.

— **Kőszegen** augusztus 6 és 12. között lesz tábor. Nem mindennapi látogatást tesznek a résztvevők hazánk egyetlen vadmadárkórházába, ahol a gyógyítással, gondozással és visszatelepítéssel is megismerkednek. Érdekesnek ígérkezik az ausztriai látogatás is, mely során a hazai és az ottani természetet hasonlítják össze. Természetesen jut idő szórakozásra, vetélkedésre, sportra is.

— **Felsőtárkányba** szervezik a kutyás tábort. Minden gyerek a saját kutyáját hozhatja magával, ahol nemzetközi kutyabíró, kutyakiképző tart szakmai foglalkozásokat.

— **Vajtán** egy olyan kastélyban (kollégiumban) lesznek a táborozók, ahol 4 főbejárat van, mint a négy évszak, 12 bejárat, mint a 12 hónap, 52 szoba, mint az 52 hét és 365 ablak, mint a 365 napunk. Itt a csodálatos környezetben úszó és természetmegismerő nyaralást szerveznek.

— **Zalakomárban** a Kisbalaton és a bivalyrezervátum szomszédságában óriási fák és kis tavacska közelében lesz természetmegismerő és kiránduló tábor. Természetesen, ez is teljes ellátással.

— Egy külföldi érdekességről is beszámolhatok. Júniusban **Kínába** utazhat egy gyermekcsoport, akik Peking nevezetességeit, Tiencsin Gyermekvilág Központját és Táilent ismerik meg. Az út során hajóznak a Pohai tengeren, több kínai—magyar gyermektalálkozón vesznek részt, és valószínű egész életükre szóló élményt szereznek.

S ha netán postás szülők gyermekei érdeklődnek a táborok, utazások iránt, mit tegyenek?

Érdeklődni és jelentkezni levélben lehet a *Budapest, Pf. 48. 1363 címen.* A kiválasztott táborokról részletes ismertetőt küldünk. S mindenről pontos tájékoztatót adunk.

K. M.

Hogy csöngethessen a postás

A Keleti pályaudvaron, az úgynevezett tartalékos szobában találtam meg *Kovanecz István*t, a mozgóposta éjszakai csoportvezetőjét. A 36 éves fiatalember 1974 óta dolgozik a postánál. Dunakesziről jár be másnaponként. Ilyen a szolgálati beosztása. Két éve van a jelenlegi munkakörben.

— Miből áll az éjszakai csoportvezető tennivalója?

— Másnaponként 16 órára jövök be. Főnökömmel egyeztetjük a soros tennivalókat, vonalonként megbeszéljük, hol, milyen gond adódhat.

— Mikor kezdődik az ön önálló munkája?

— Ezt követően. Ellenőrzöm a délelőttös, délutános kollégák munkáját, a kocsik felszerelését, az induló mozgópostákat. Felszerelésüket, munkájuk végzésének feltételeit.

— Milyen ellenőrzési feladatai vannak részletesebben az első induló postakocsi kigördüléséig?

— Az első fázis a mozgópostakocsik ellenőrzése. A felszerelés a délelőtti műszakban történik. Itt kapcsolódik ellenőrzési tevékenységem a délelőtti műszak munkájához. Ez a segédanyagokkal — zsákokkal, lakatokkal, vízzel — való feltöltést, a takarítás ellenőrzését jelenti. Ellenőrzöm az előző úton jelzett műszaki hibák kijavításának a megtörténtét.

— Technikailag miben különböznek a postakocsik a többi szerelvénytől?

— Specialitásuk funkciójukból fakad. Úgy vannak kialakítva, felszerelve, berendezve, hogy mind az útközbeni munkaelvégzésre, mind pedig a pihenésre alkalmasak legyenek. Sajnos, ami a biztonsági berendezéseket illeti, azok csak a legújabb kocsiknál mondhatók korszerűnek. A korábbi szériák korszerűsítése lassan halad. Pedig egyre inkább ki vannak téve az erőszakos cselekményeknek. Az elmúlt év őszén volt egy nagy port felverő rablási kísérlet. Aztán elült az ügy, és én mindössze talán három kocsin láttam betörés- és rablásbiztos szerkezetet.

— Mi a megoldás e téren? Mit tud erről?

— Úgy értesültem, hogy készülnek speciális zárak az ajtókra. Addig is lánccal lakatolják le a kocsikat. Ez persze mit sem ér, mert az ablakok a régi szabvány szerinti vasúti üvegablakok, amelyeken át be lehet hatolni.

— A fő gondot abban látom, hogy mivel a postakocsikat a gyorsvonatokhoz csatlakoztatják, amelyeken bárki utazhat, a betörők jelenléte soha sincs kizárva. Régen a postavonat csak postavonat volt. Rögtön feltűnt, ha valaki ott téblábolt körülötte . . .

— Rendőri biztosítás?

— Ugyan kérem! A sokat szidott pártállamban még el-elsétált errefelé a járőr. Most ezért is fizetni kellene! Biztonságunk csak a betörők jó szándékán — vagy lustaságán — múlik.

— Térjünk vissza alapkérdésünkre! Mit csinál ön munkaideje alatt?

— A korábban elkezdett munkafolyamatot folytatom. Ellenőrzöm a postakocsikhoz kivitt anyagot, annak csomagolását, minőségét, mennyiségét. A kész állapotot ellenőrzöm, illetve arra teszek intézkedést. Ebbe olyan „apró" formai dolgok is beletartoznak, hogy a postás ápolt, megborotvált, szeszmentes legyen.

— Fix gárda van erre?

— Jószerivel igen. Van egy körülbelül 210 fős osztályunk, amelyik erre a munkára vezényli a munkatársakat. Ők mindig más-más szolgálati helyen dolgoznak.

— Említette, hogy ez a munka speciális képzettséget igényel. Mit jelent ez konkrétan?

— Magyarországon 2850 postahely van, ezeknek a fekvési adatait tudni kell. Ismerni kell, hogy mely állomásokra, milyen zárlatokat, milyen csoportosításban kell elkészíteni.

— Milyen irányba indulnak innen?

— A Keletiből indulnak Pécsre, Kiskunhalasra, Győrbe és Miskolcra a vonatok. A Nyugatiból szállítunk Debrecen, Mátészalka, Nyíregyháza, Békéscsaba és Szeged irányába. Két szisztémája van a szállításnak: a délutáni, amikor az előszállítást végzik, és az éjszakai, amikor a nappal felvett küldeményeket továbbítjuk. A vidéken felvett küldemények szortírozása és megfelelő átcsoportosítása — az egyik járatról a másikra — menet közben történik.

— Folytassuk azzal, hogy mit csinál ön az éjszaka hátralévő részében, miután mindent ellenőrzött?

— Körbejárom a pályaudvarokat.

— Hogyan, mivel?

— Tömegközlekedési eszközökkel. Rendesen a Nyugatit és a Délit. De valamennyit, ahonnan postavonat indul. Telefonálhatnék is, de a személyes kontaktus nagyon fontos. Megéri az időt. A jó gazda szeme — ahogy a közmondás tartja — itt is fontos. A szúrópróbára szükség van. Ez azt jelenti, hogy a 16 órás szolgálat alatt egyszer-kétszer biztos, de van amikor háromszor is megfordulok egy-egy pályaudvaron. Ezt a problémák és a közlekedési lehetőségek is befolyásolják.

— Mit kérdez meg elsőként?

— Azt, hogy rendben vannak-e a zsákok, vannak-e ládák a civil ruha tárolására, van-e ivóvízük, és — fűtési szezonban — rendben van-e a fűtés. Sajnos, e téren nem Európában élünk. Télen gyakran majd megfagynak kollégáink . . . Faláda és hideg víz.

— Ezután ellenőrzöm az anyagátvételt, a velünk kapcsolatban álló hivatalok, kirendeltségek anyagközvetítését figyelem. Úgy, hogy szúrópróbaszerűen kimegyek valahova. Ha nincs probléma, sétálgatok a pályaudvaron. A postavonatok indulásakor egyet ellenőrzök. Ekkor történik a Budapestre visszaérkezett kocsik ellenőrzése is.

— Élete „nagy eseménye"?

— A szekszárdi postarablási kísérlet. Remélem, több nem lesz. Verés, kilógatás, vandalizmus volt; pénz nem. Három kollégánk viszont életre szóló emlékekkel lett „gazdagabb". Jellemző állapotainkra, hogy sem egy ép telefont, sem egy rendőrt nem találtam. Csak futkostam tehetetlenül, mint pók a falon . . .

— A fejlesztés terén mi a vágya, célja?

— Azt szeretném, ha a kor színvonalán lenne meg a munka minden feltétele. A magam számára most több fizetést nem kívánok, de a mozgópostások rászorulnának, még akkor is, ha többet keresnek az átlagnál, hiszen lényegesen többet is dolgoznak. Szeretném még, ha korszerűbb kocsiparkunk lenne.

— Köszönöm. Látom, nézi az óráját, és lesi a telefont. További jó munkát kívánok!

Hunyor Zsolt

Happy end, tanulságokkal

„Az idő mindent megold" népi bölcsesség most is igaznak bizonyult. Egy kft. új telephelyre költözött, és a postával kapcsolatos kézbesítési gondjai egy csapásra megszűntek. A kérdés csak az, hogy ehhez feltétlenül költözködni kell-e?

A Kalendárium Kft. kulturális kiadványok terjesztésével foglalkozik, elsősorban a „Három Kívánság" című gyermeklapot juttatja el ifjú olvasóihoz. Mint *Vass Imrétől,* a kft. munkatársától megtudtuk, fiókot béreltek a postánál, és ebből származtak a bonyodalmak. A kft. részére a küldemények egy része a postafiók feltüntetésével, más része a Steidl Imre utcai címzéssel érkezett, de az utóbbiak is rendre a postafiókban kötöttek ki, aminek nem ritkán az lett a következménye, hogy a határidős küldemények rendre a határidő lejárta után jutottak el a címzetthez, amiből számtalan bonyodalom származott.

A kft. nemrég a Radnóti Miklós u. 5—7. alá költözött, s azóta nincsenek problémáik a postával. Amelyik küldeményen a postafiók van feltüntetve, azt a postáról ők hozzák el, amelyiken a telephely címe, azt oda kézbesíti a posta.

Backó Mihálynétól, a Budapest 62-es postahivatal kézbesítési csoportvezetőjétől az anomáliák miértjeire vonatkozó kérdéseinkre kértünk és kaptunk választ. Elmondta, hogy a sajnálatos kézbesítési problémákat — amelyek bár előfordulnak, de szerencsére nem gyakoriak — több ok idézte elő.

A konkrét esetben — melyről miután értesült, azonnal intézkedett, és így a megoldást valójában nem egyértelműen a telephelyváltoztatás számlájára kell írni — az alapvető ok egy félreértés volt, amennyiben a kft. munkatársa — mivel egy időben nagyon nagy számú küldemény érkezett részükre, a telephelyre címezve, és ennek kézbesítése a nagy súly miatt a postásnak igencsak gondot jelentett — szóban felhatalmazta a postát, hogy ezeket a postafiókba kézbesítse. Az már feltehetően a nem elég precíz utasítás és — ezt se hallgassuk el — a kézbesítő kényelmességének volt a következménye, hogy ezt követően minden küldemény a postafiókba került, ahonnan csak hetente egyszer vitte el a küldeményeket a kft. megbízottja.

Backó Mihályné rajtunk keresztül is biztosította a posta minden ügyfelét, hogy amint a kézbesítésre vonatkozó panaszok — és a kérdéses esetben is szerencsés lett volna hamarabb jelezni a problémát — tudomására jutnak, ő és két helyettese, illetve munkatársai azonnal intézkednek, hiszen ez a munkaköri kötelességük. Nem hallgatta el azonban gondjait sem. Elmondta, hogy hasonló problémák forrása a régi — és így eléggé elavult — postai szabályzat is, mely jelen esetre úgy rendelkezik, hogy „ha valaki fiókbérlettel rendelkezik, lehet a címre küldött küldeményeket is a postafiókba kézbesíteni", azonban ezen „lehetőség" feltételeit már nem részletezi a szabályzat. Így a kézbesítők megterhelésétől (egy kézbesítő egyszerre legfeljebb 20 kg-nyi küldeményt vihet magával), és olykor szubjektív megítélésétől függő módon élnek ezzel a „lehetőség"-gel. De a kézbesítők emberi hibájából adódó „rendellenességek" sem elképzelhetetlenek. Ez utóbbiakat, és okait nem érdemes részletezni, azt hisszük, mindannyian „képben vagyunk".

Az egyértelmű címzésre is érdemes több figyelmet fordítani (sokszor keveredik a postafiók irányítószáma a pontos címhez tartozó irányítószámmal).

Mindezek ellenére a posta kézbesítési kötelezettségeinek maradéktalanul eleget kíván mindenkor tenni, ezért szükséges, hogy az igénybevevők a hibákat azonnal jelezzék, és általában a kölcsönös bizalmon alapuló együttműködésre van szükség a posta és az ügyfeleik között — fejezte be Backó Mihályné.

Azt hiszem, az utóbbiakkal egyet kell értenünk.

Miklós Péter

Hősből áldozat?

Éppen fél év telt el azóta, hogy fegyveresek támadták meg a posta egyik, mintegy húszmillió forintot szállító autóját. A támadás során a sofőrt hasba lőtték, de találatok érték a karját is. A sofőr kísérője viszont szolgálati fegyverével eltalálta az egyik rablót. A sajtó és a közvélemény abban az időben eleget foglalkozott az eseménnyel, a rablás két hőse, a sofőr, *Márki György* és kísérője, *Szabó Gábor,* kormánykitüntetésben részesültek, mivel a pénzt sikerült megmenteniük.

— Vajon hogyan változott, egyáltalán változott-e életük fél évvel azután, hogy majdnem életükkel fizettek?

— Felkészülhettünk rá, lövészetre járunk, önvédelmet tanulunk — mondja Szabó Gábor. — Ez nem történhetett volna meg, ha nem ilyen biztonságtalan kocsikkal vagyunk kénytelenek ennyi pénzt szállítani. Most vettek néhány páncélkocsit, mert megijedtek. De ez kevés, és előbb kellett volna.

— Mikor tette túl magát a történteken, és most mivel foglalkozik?

— Ugyanúgy pénzt szállítok! Valamiből csak el kell tartani a családot. Hová mennék! Megpróbálom mással elfoglalni magam, az élet nem állhat meg. Csak akkor jut eszembe, amikor arra járok, ahol megtámadtak minket. Nekem könnyebb a helyzetem, mert egészségesen megúsztam, a kollégámnak sokkal nehezebb.

— Bizonytalan, hogy menynyire fogok rendbe jönni — folytatja Márki György. — A jobb karomat nem tudom rendesen mozdítani, újra műteni fognak, mert kiderült, hogy sérvem van. A hasamról már nem is beszélek. Ami történt, megtörtént, igazán az a rosszindulat szomorított el, amit a saját cégemtől kapok, holott a történtekért ők is felelősek. Ilyen kocsikkal pénzt szállítani . . .

— Milyen rosszindulatot tapasztalt a posta részéről?

— A kollégáim és a közvetlen főnököm minden segítséget megadnak, nekik csak köszönettel tartozom. Ellenben a cégtől anyagiakban még azt sem kapom meg, ami jogilag járna. Sőt, még egy levelet sem, hogy miért nem. Írtam mindenhova és beszéltem mindenkivel, akitől segítséget remélhetek. Válaszra sem méltattak. A mai napig nem jött kimutatás arról, hogy miért annyi pénzt kapok, amennyit küldenek, és miért nem kapok kedvezményt a gyermekem után, és a baleset után. *A postának jobb lett volna, ha meghalok.* Saját halottjuknak tekintettek volna, aztán el is lehet felejteni. Így pedig csak gondjuk van velem.

— Milyen orvosi kezelésre van még szüksége?

— Hetente egyszer a János Kórházba kell mennem, és egyszer az SZTK-ba. Kértem a cégtől kocsit, mert buszon nem tudok utazni. Azt mondták, menjek taxival, utólag kifizetik. Nehéz előre abból a pénzből fedezni a költséget Árpádföldről a János Kórházig, amennyit kapok. Kértem telefont, legalább ideiglenesen egy évre, mert itt az isten háta mögött orvost elérni nem könnyű. A múltkor rosszul lettem, s nem tudtunk mentőt hívni. Itt van a sarkon a kábelelosztó, csak onnan kellene átvezetni. Azt mondták, hogy majd 1995-ben.

— Nincs senki a cégnél, aki segítene az anyagi ügyek rendezésében?

— Akik ott ülnek, nem ismerik a jogot, vagy nem akarják. A Munka Törvénykönyve szerint a fizetéshez jár egy papír, amelyen kimutatják, hogy mennyi fizetéshez milyen pótlékokat csatolnak, mennyit vonnak le, és miért. Én ilyen papírt még nem kaptam. A tavalyi adóigazolásomat sem küldték el, pedig tudomásom szerint alá kellett volna írnom.

— Semmilyen írásbeli értesítést nem kapott a kérésére?

— Nem, pedig már lassan három hónapja elküldtem. Illetve kaptam egy papírt, hogy túlfizettek 17 ezer forinttal. Bementem, és kértem, hogy nézzenek át mindent, mert ez lehetetlen. Jött a válasz, hogy tíz hónap alatt levonják a 17 ezret, de hogy miért, azt nem indokolták meg. Nem tudom, hogy gondolják! Én ebbe nem fogok belenyugodni. Sajnos, időm van elég, pereskedni fogok. Biztos vagyok benne, hogy nekem van igazam!

— Ön szerint hogyan próbál a posta változtatni a pénzszállítás biztonságán?

— Állítólag nincs pénz. Egy páncélautó 4 millió forint, azt mondják, hogy nincs rá pénzük. Erre összeszereltettek egyet a maguk ízlése szerint 6,5 millióért. Ausztriában vettek rádiótelefont kétszer annyiért, mint amennyiért itthon lehet kapni, és az itteni sokkal használhatóbb a számunkra.

— Ha az egészsége teljesen rendbe jönne, visszamenne oda dolgozni?

— Semmiképpen. De nem hiszem, hogy ezen gondolkoznom kellene, nem valószínű, hogy valaha is dolgozni tudjak.

G. Lendvay Emőke

Kemény vádak és panaszok Márki György részéről. Sajnos, igaznak tűnnek, s a mostani helyzetet tükrözik. Való igaz — bár ő ezt nem említi —, fél évvel ezelőtt összefogott a postás társadalom, mostanra azonban „megfagyott" az érdeklődés. A kollégák által gyűjtött, s az átadott pénz elfogyott, a debreceni postások adománya is abba a feneketlen zsákba került, melyet minden olyan ember ismer, aki ellátásra szorul.

Van egy általam nagyon utált mondás:

„Az élet megy tovább . . ."

Utálatos, mindent elfedő közhelynek tartom. Vállvonogató felmentésnek. Márki György helyzete egy csöppet sem irigylésre méltó. Még akkor sem, ha nem említi a korábbi juttatásokat, segítséget, melyek akkor özönével érkeztek.

S kérem, valamit ne felejtsenek el: az embernek nemcsak teste, lelke is van. S az előbbi alkalmanként hamarabb gyógyul, mint az utóbbi. Nem merem azt mondani: szerencsére . . .

v. á.

Postáskutyák

Újsághír: Franciaország egyes területein mostantól kezdve kutyákkal kézbesítenek a postások.

Az újságíró-iskola első óráján, amikor a hírről tanulnak a hallgatók, az előadók elmondják, nem az a szenzáció, amikor a kutya megharap egy postást, hanem, ha a postás harapja meg a kutyát. Tartok tőle, ilyen postást nagyon nehezen lehetne találni, kutyát annál többet.

A jelek szerint francia kollégáink megunták ezt az áldatlan helyzetet, s biztonságuk érdekében négylábúakkal szövetkezve kézbesítenek. Nyilván nem emeletes házakba, hanem családi házas övezetekbe, nyilván nem tacskókkal, netán foxikkal, hanem jól megtermett német juhászokkal, schnauzerekkel.

A dolog számomra itt kezd érdekes lenni. Egyes nyugati országokban a rendőrkutyáknak rangjuk van. Van köztük őrmester, sőt hadnagy is, s „munkabérük" az esti csurig töltött tányér. Kíváncsi vagyok, a postáskutyák vajh' milyen beosztásba kerültek? Egyelőre nyilván kézbesítő II. rangot kaptak, de ha jól végzik munkájukat, esetleg magasabb státust is elérhetnek? Szakszervezeti tagok-e? S ha igen, milyen jogon harapdálják szét a postásukra törő szervezetlen társaikat? S mi van akkor, ha a címzett fenekéből harapnak ki egy darabot? S hogy állunk a jogos önvédelem kérdésében? Ki ítélkezik felettük? Lehet, hogy a polgári kutyabíróság, de ha valaki nagykutya, elítélik-e? Mer-e egy palotapincsi bíróhölgy ugatni egy dobbermannal?.

Gondolom, rövidesen kiderül, bár azt hiszem, ez legyen a francia posta gondja.

— veégh —

HUMORZSÁK

Két kézbesítő beszélget:

— Jancsikám, kérlek, adj kölcsön ötezer forintot. Az osztályvezetőtől kaphattam volna, de az az uzsorás ötszáz forint kamatot akart kérni tőlem.

— Rendben. Itt van ötszáz forint kölcsön a kamatra. Az ötezret meg kérd az osztályvezetőtől.

*

— Előző munkahelyén mennyi időt töltött? — kérdi a hivatalvezető a jelentkező kézbesítőt.

— Huszonegy évet.

— És hány éves?

— Huszonnégy.

— Akkor hogyan töltöt huszonegy évet az előző munkahelyén?

— Túlórában, hivatalvezető szaktárs.

*

— Mit gondolsz, mit vegyek a feleségemnek a névnapjára?

— A legjobb, ha megkérdezed tőle.

— Óh, az nagyon sokba kerülne nekem.

*

A bírósági tárgyaláson megjelent egyik hortobágyi tanú megáll a bíró előtt ostorral a kezében, és felteszi a kérdést:

— Hova tegyem bíró úr a szekér tököt, amit kértek?

— Mi, kérem, nem kértünk tököt.

— Pedig ehol e az idézésem, tegnap hozta ki Lugosi, a kézbesítő. Hát elhoztam a tököt.

A bíró elkéri az idézést, azon valóban ez áll: szekér tököt hozzon magával.

— Gépírói tévedés — kiált fel a bíró. — Mi azt kértük: szakértőket hozzon magával!

*

Kánikulai hőségben Peti liheve ront be az apjához:

— Apu, kint van egy szegény ember, és folyton kiabál. Adhatok neki húsz forintot?

— Jól van, vidd ki neki a huszast . . . És mit kiabál az a szerencsétlen szegény ember?

— Azt, hogy vaníliát, csokoládét, puncsot tessék!

Dénes Géza

*

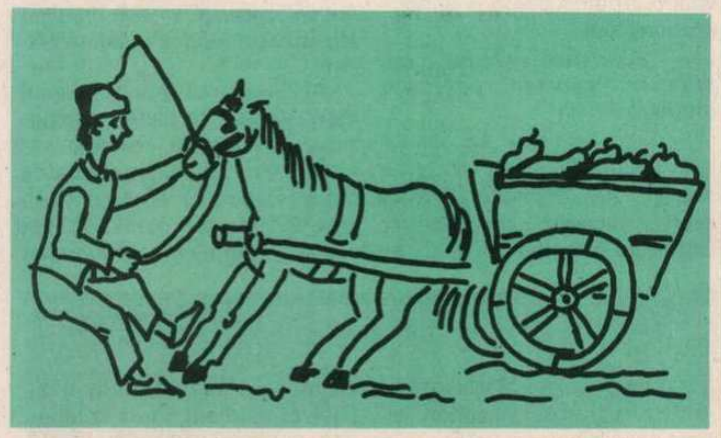

Felhívás!

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy szerezzenek hirdetőket lapunk részére.

Egy egész nyomtatott oldalas hirdetés

ára: 60 000 forint,

féloldalas: 30 000 forint,

negyedoldalas: 15 000 forint.

Az ezeknél kisebb terjedelmű hirdetések árai az elfoglalt felületek arányában csökkennek.

A hirdetési összeg *10 százaléka szervezői jutalék!*

***Kedvezményes apróhirdetés* bármilyen témában 30 szóig 100 forint.**

Részletes felvilágosítás a szerkesztőségben (Budapest XIV., Cházár András utca 13.). Telefon: 142-8777, 147-7754.

Szerkesztőség

Keszthelyi utca

Z. Kovács József rézkarca

Miniatűr groteszkek

Valami sárga

Az eke kifordított a földből valami sárgát. „A következő fordulónál megállok. Ideje megreggeliznem, egyúttal megnézem, hogy mifene az a sárga" — gondolta Brúgós, aki húsz-egynéhány éve látástól vakulásig rója az egyhangú köröket. Úgy is tett. Amint leírt egy kört, megállt. Kikapcsolta a motort, hogy ne zúgjon, amíg eszik. Leterítette vattakabátját, kibontotta vászonkendőbe göngyölt elemózsiáját, a szalonna-hagyma-kenyeret, a fél liter bort. Ráérősen falatozott. Utána meghúzta az üveget. Összegöngyölte a maradékot, s felállt, hogy megnézze, mi is az a sárga. Amikor már csak kétlépésnyire volt a sárga-valamitől, hirtelen elöntötte a melegség, s mintha hipnotikus parancsnak engedelmeskedne, megfordult és visszament traktorához, amit már előzőleg beindított valaki.

Brúgós azóta is rója a köröket. És gyakran gondol arra a szerelemhez hasonlítható melegségre, ama megfordító démoni erőre, a sárga-valamire, ami olyasforma volt, mint egy emberi végtag, telis-tele apró csillagvirággal.

Biznisz

— „Nevet szeretnék magamnak" — bökte ki a kopaszodó férfi a kasszásnőnek.

— „Azért, uram, keményen meg kell dolgozni" — válaszolta a kasszásnő, s a háta mögötti Feltalálók, felfedezők feliratú hatalmas könyvespolcra mutatott.

— „Én kérem a pénzemért annyit cipeltem, hogy nem férne fel egy vonatra, s ahelyett hogy sörre, tortára, bokazoknira költöttem volna, gyűjtöttem a pénzt a kabátbélésembe."

— „Na és milyen névre gondolt?" — ment bele a játékba a kasszásnő, mert észrevett valami deviáns csillamlást a férfi szemében.

— „Hát olyan pirosra, és legyen két hangszóró benne, a vége meg digitális, ha lehetne."

— "Volt ilyen nevünk. A múlt héten vette meg egy új-zélandi átutazó" — mondta a kasszásnő sajnálkozva, s az újonnan érkező vendéghez fordult, aki erősen szlávos kiejtéssel friss vadcseresznye lombot kínált eladásra.

A bűnbak

Hőzöngtek az utcán, a kéményben, az iparban. Sok lett a sebesült, a füstmérgezéses, a bélhurutos, s ha fény derült galádságaikra, mindig Ersz *volt a bűnbak.*

Például egyszer is mindenestől elloptak egy üvegházat, s odaállították Erszt a tátongó üregbe, mintha ő falta volna fel a trópikus létesítményt. Ezt persze szemfényvesztésnek se lehetett elhinni, ugyanis Ersz felfújható gumiból volt. Üvegházemésztéshez eleve nem léteztek belső szervei.

Ilyenek voltak. Mit számított nekik. Elkövették a gyalázatos meg alávaló tetteket, oszt felfújták Erszt. Odaállították. Hátrahagyták. Ersz meg tartotta a hátát oly szelíden, oly türelmesen, hogy a madarak se hitték madárijesztőnek, ha arra repültek.

Gittai István

Magyar—cseh és szlovák bélyegkiállítás Szolnokon

A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége Szolnokon, a helyőrségi klub színháztermében nagysikerű magyar—cseh és szlovák bélyegkiállítást rendezett, melyet május 3-án délután ünnepélyes keretek között nyitottak meg. (kis)

Remény a reménytelenségben

Megyeszékhely, a fővárostól alig nyolcvan kilométerre. Postahivatal a vasútállomáson. A vakolat omlik, a fal koszos, a bútorok kopottak és elavultak. Kinn hat fok lehet, itt benn viszont legalább harmincat mutatnának a hőmérők. A hivatalvezető irodájában az ajtó fölött hiányzik a vakolat, látni lehet a csöveket a falban. Aki az épület más helyiségeiből érkezik, a rovatolóból vagy a levéleloszlóból, átfagyva lép be a szobába, ott talán hidegebb van, mint a szabadban. (Április közepe volt. A szerk.) Vendéglátóim kávéval kínálnak, mondják, most már erre is van lehetőség, eddig nem volt. Miért néz így ki egy megye első számú levélfeldolgozója, egy postahivatal, amely miután egy vasútállomáson van, reprezentál külföldiek előtt is? Ki a felelős az épület állapotáért?

— Siralmas látvány, nézzen csak körbe — fogad *Rostás Sándorné*, a hivatal vezetője.

— A múlt év októberében kerültem ide, a Kecskemét 2-es hivatalához, ilyen embertelen körülmények közé. A miértre nincs magyarázat, hogy ki a felelős, arra pedig nem szeretnék válaszolni. Amikor idejöttem, változtatni szerettem volna, megítélésem szerint negyedmillió forintra lett volna szükség, a dolgozók a saját kezükkel mázolták volna ki a helyiségeket. Hogy mi fogadott, arra hadd mondjak egy jellemző példát. Amikor a munkavédelmi csoport vezetője kérte a jegyzőkönyvet, senki nem tudta, hogy hol keressük. Azt hiszem, egyértelmű, hogy nemcsak munkavégzésre, de emberi tartózkodásra sem alkalmas az épület. Felfoghatatlan, hogy tudnak itt dolgozni a rovatolók vagy a munkairányítók.

— Feltétlenül szükség van a megoldásra mihamarabb. Milyen kilátások vannak?

— Azt hiszem, most valami megmozdult. Másfél hónapja kaptunk értesítést, hogy az igazgatóság 3,9 milliót hajlandó a felújításokra fordítani. Ez egyelőre biztosnak tűnik.

— Az igazgatóság éveken át nem foglalkozott velünk, cserben hagyott bennünket — csatlakozik hozzánk *Bognár József*, aki a szakszervezetben képviseli a dolgozókat.

— Ennél a hivatalnál nincs szakszervezeti titkár, én képviselőtestületi tag vagyok, legfeljebb kéréssel fordulhatok a felsőbb vezetéshez, akik vagy meghallgatnak, vagy nem. Vagy foglalkoznak a bajainkkal, vagy nem. Én is itt dolgozom, mint munkairányító. Saját bőrömön tapasztalom azt, amit a kollégáim is éreznek évek óta. Negyvennyolcan keressük itt a kenyerünket, és mi vagyunk a posta mostohagyermekei. Elképesztő, hogy mégis milyen precíz és komoly munka folyik az omladozó falak között. Itt még nem tűnt el értéklevél, soha nem lehetett ránk panasz, a körülmények nem mentek a munka rovására. Pedig az itt dolgozók jelentős része a létminimumot keresi.

— De, ha a lelkesedés hiábavaló, akkor érthetően a letörtség lesz úrrá, s nem hisznek már semmiben — veszi át a szót Rostásné. — A hangulat azonban megváltozott. Ez elsősorban Bognár szaktársnak köszönhető, akiben segítséget látnak. Azelőtt nem volt összefogás a szakszervezet és a dolgozók között, és az igazgatóság sem tartott fenn közvetlen kapcsolatot hivatalunkkal. Most már érezhető a törődés, a felsőbb vezetéstől egyre több látogató érkezik hozzánk, és látszik, hogy valamit már tenni is akarnak . . .

— Ha már a hangulatról beszélünk — vág közbe Bognár József —, akkor mindenképpen el kell mondani, hogy amióta új vezető került a hivatal élére, azóta búcsúztatjuk a nyugdíjasokat, és azóta kerül sor jutalmak osztására, ajándékozásra. Ez máshol természetes, itt nem volt az. Igenis fontos: a reményt néha csak ez tartja bennünk.

— A csaknem négymillió forint nagy összeg. Milyen átalakításokat fognak végezni, hiszen az épületeket megnagyobbítani nem lehet, gondolom szűkek a lehetőségek?

— A terv az ígéretek szerint öt nap múlva elkészül. Jónak látszik, de aggaszt, hogy miként fogunk dolgozni a munkálatok idején. Valószínűleg a melléképületekbe kényszerülünk, hiszen nem állhat le a levélfeldolgozás. Első a dolgozó egészsége, de a vagyonbiztonság sem hanyagolható el. Hogy konkrétan milyen átalakításokra, változtatásokra kerül sor, még nem tudjuk, de ésszerű, emberi munkára alkalmas munkahelyek kialakításán fogunk fáradozni. Tágasabb helye lesz a rovatolónak, a levélirányítónak, a csomagfeldolgozónak. Szeretném, ha nem kerülne sor munkaerő-átcsoportosításra.

Közben végigmegyünk a helyiségeken. Természetes fény szinte sehol, gyenge lámpák égnek. A padló mindenhol takarítva van, de a falak, a bútorok és a munkaeszközök balkáni állapotokról tanúskodnak. A szociális helyiségek még ennél is siralmasabb képet festenek. Talán ha húsz öltözőszekrény és egy kézmosó jut a negyvennyolc dolgozónak. Az öltözőben nincs fűtés. Ugyanígy a mellékhelyiségekben sincs, ahova még a meleg vizet sem kötötték be, a hideget is néha el kell zárni, mert a csövek olyan állapotban vannak. A fűtést egyébként a vasút irányítja, így télen sem mindig jön a meleg, idén szétfagyott a fűtőtest, jégcsapok lógtak belőle. Ételmelegítési lehetőség nincs, az éjszakások még teát sem tudnak maguknak főzni.

Bognár József pesszimista. Öt éve dolgozik itt, ígéretekből jutott neki elég. A pénz most még 3,9 millió forint, de ha megint húzni kezdik az időt, az infláció elviszi a felét.

— Óvatosan kell bánnunk a pénzzel — szól ismét a hivatalvezető.

— Soknak tűnik az összeg, de rengeteg a tennivaló. Falakat kell eltolnunk, de csak azokat mozditjuk, amelyeket feltétlenül kell. Az épület nem lesz nagyobb, de ésszerű változtatásokkal praktikusabban tudjuk kihasználni.

— Az épület a vasúté. Ők miért nem segítenek?

— Mert pénzük nekik sincs. Ha lenne, akkor a saját használatukban lévő részeket tennék rendbe. Ráadásul a posta bérli az épületet, a gond teljes egészében az övé. A MÁV-nak egyébként is kellene a ház, csak nyűg vagyunk a nyakukon. De hiába, a levélfeldolgozás a mi feladatunk, és nincs hová menni.

Elindulok. Rostásné búcsúzik:

— Szívesen látjuk, ha elkészültünk mindennel.

Én pedig szívesen jönnék európai körülmények közé.

G. L. E.

Látogatás mozgópostával Kecskeméten és Szegeden

Budapestről Szegedre utazom a mozgópostával, mely este 11 órakor még békésen „álldogál" a Nyugati pályaudvaron. Mindezt nem azért teszem, mert nincs pénzem vonatjegyre. Egyszerűen érdekel ezeknek a nehéz munkát végző embereknek a viselkedése, tevékenysége. Érdekes módon az első gondom a portásnővel támad, amikor a kocsikat őrző fegyveres őrrel beszélgetek. Csöpp híján kiveri kezemből a magnetofont, korábban bemutatott igazolványom nem érdekli, úgy kiabál velem, mintha útonálló lennék.

Kovanecz István csoportvezető szerencsére más stílusú iskolában nőtt fel, igazoltat ő is — végtére ez természetes — felkísér a kocsiba, ahol már négy fiatalember szorgoskodik. Nem állítom, hogy kitörő örömmel fogadnak, igyekszem minél kevéssé útban lenni, egy szörnyű székben ülve inkább csak nézelődöm. Ami az első percekben egyértelmű, nagyon értik a dolgukat. Olyan összehangoltan dolgoznak, mint egy precíziós műszer. Ugyanakkor egy pillanatig sem gépek, cukkolják egymást, nem tudok másképpen fogalmazni: jópofa fiatalemberek.

Ellentétben az előttünk lévő kocsiban dolgozó kollégával, ahova még indulás előtt benéznék, de egy apró ember *„kakukk; mit akar"* megszólítással lezavar, igazolványom nem érdekli — meg sem nézi —, s később az ablakból vigyorog, mint a vadalma. Értem én, fegyelem is van a világon, de akkor miért volt minden tárvanyitva? S míg azon gondolkozom, kinek volt gyermekszobája, s melyikünk ablakán nézett ki a ló, elindulunk.

Amíg átcsattogunk a rendező pályaudvarok váltóin, megtudom: *Bara Sándor, Mészáros Gábor, Szabó Zoltán, Szőlősi Miklós* valójában nem rendszeresen együttjáró csapat. Véleményük szerint a rendszeres együttlét nem is lenne szerencsés dolog. Előbb vagy utóbb megutálnák egymást, sokkal jobb így, hogy csak alkalmanként találkoznak, s dolgoznak együtt. Családról, jövendő szerelmekről beszélgetünk, munkáról, hivatástudatról, s fél évszázadot megélt emberként örömmel tapasztalom a harmincon aluli emberek reális gondolkodásmódját. Pontosan tudják mit, miért tesznek, tudják, számukra mit jelent munkahelyük a posta, minden előnyével és hátrányával. Tudják, kinek mivel tartoznak, mit várhatnak hivatali főnöktől, szakszervezettől . . .

Fáradtságot egy pillanatig sem érzek, sok kóborló, ténfergő, nagyokos fiatalnak ajánlanék egy kis beszélgetést ezzel a négy, józan gondolkodású fiatalemberrel.

*

Kecskemét. A vonat áll. Postazsákok le, zsákok fel. Begyakorolt tevékenység. A postakocsi mellett valami mégis más, mint az eddigi állomásokon. Ha a szemem nem csal, itt most „az ellenőrzés esete forog fenn".

— Eltalálta. *Teleki Ferenc* vagyok, s valóban ellenőrzést tartok.

— *Mit ellenőriz most?*

— A kezelést, a szabályszerű átadást, átvételt.

— *Hány helységbe kézbesítenek?*

— Mintegy 240-be, de mi csak csomagot kézbesítünk.

— *Sok reklamáció van?*

— Általában havonta 10 ezerből kettő.

— *Gratulálok önöknek, s ha most ezen a hajnalon a szakszervezetről kérdezem, kérem ne csodálkozzon. Egyáltalán szakszervezeti tag?*

— Igen sajnos, 34 éve.

— *Sajnos? De miért sajnos?*

— Én mindig csak adtam a szakszervezetnek. Tagdíjat például, és 17 évig voltam aktivista, gazdasági felelős.

— *Uram az egy másik szakszervezet volt. A mostani azért más. Most mit vár?*

— Azt, hogy a dolgozók érdekében dolgozzon. Tudom, sok dologban nem ők a hibásak, de nem látjuk az erőt, hogy összefognának, inkább szétforgácsolódnak. A dolgozók érdekvédelmi erői széthúznak. Ezek nem vezethetnek eredményre.

„Kakukk", mondhatná erre korábbi törpe „ismerősöm", de ő most mással van elfoglalva.

*

Szeged előtt rámtör az álmosság. Aludni mégsem tudok. Nem azért jöttem, hogy mint egy postazsákot lepakoljanak, kinyissanak és kézbesítsenek. Más érdekel; mögöttes dolgok, semmiképpen sem szenzációk. Kíváncsi vagyok, hogyan dolgoznak a Szegedi Postaigazgatóságon.

Megérkeztünk. Mit mondjak, éltem már meg szebb hajnalt is, de vajon mit éreznek nap mint nap azok az emberek, akik most úgy esnek neki a postakocsiknak, hogy olyan érzésem támad, pillanatokon belül darabjaira szedik. Pedig ilyesmiről szó sincs, itt is szemmel láthatóan begyakorolt mozdulatokról van szó, összehangolt pontos munkáról. Az egyik Barkas mellett jól megtermett fiatalember várja, hogy az átrakodás után indulhasson a küldeményekkel. *Micsik József* gépkocsivezető.

— *Mióta dolgozik a postánál? S milyen a közérzete?*

— 1978 óta, s a közérzetem langyosvíz. Kevés a fizetés: 12 év után 10 ezer forint az alapfizetésem.

— *Akkor inkább úgy kérdezném, mennyi a jövedelme?*

— Nettó 15 ezer forint, de ez pótlékokkal értendő, s ezt nem napi 8 órára kapom, hanem 14-re.

— *Családja van, mert ha igen, nem sokat láthatják?*

— Igen, feleségem és két gyermekem, és tényleg nem sokat vagyunk együtt. Fél négykor kelek, s este 7 óra mire hazaérek, megverem a srácokat, hogy tudják ki az apjuk, s kezdődik minden elölről.

Ezen jót nevetünk mindketten, mert ebből a szép szál fiatalemberből csak úgy sugárzik a béke és a nyugalom, bár azt hiszem, ha valakit szájonkapna, az kereshetné a fogait egy darabig.

*

De mit éreznek ezek az emberek, mikor pénzt, értéket szállítanak a tanyavilágba, s ez egy csöppet sem ritkaság. *Szabó G. Zoltán* válaszaiból egyértelműen kiderül, a feszültség végigkíséri munkájukat, bármi bármikor előfordulhat, s ők erre felkészülten számítanak. Az már itthon jutott eszembe, milyen jó lenne, ha ezekben a gépkocsikban lenne CB-rádió. Tudom sok pénz, de a felelősség sem kicsi, s az elhagyott, néptelen utakon járó postások biztonsága sem két fillér.

*

Molnár Károlyné Szeged-Algyő 16-os postahivatalának vezetője 1975 óta áll a hivatal élén. Egy olyan hivatalban, amelynek 50 millió forintos az évi forgalma, s olyan, mint egy kis ékszerdoboz. Magam sem tudom miért, de őt a lottószelvények árusításának problémájáról kérdezem. Nevezetesen arról, kézbesítői mit szóltak ahhoz, hogy a vártnál kevesebb százalékot kapnak szelvényenként.

— Nem örültek, de végül is aki a kicsit nem becsüli, a nagyot sem érdemli. Arról nem is beszélve, ez a jövedelem adómentes.

— *Gyermekei már nagyok, és semmi közük a postához, az unokáiból nevelne postásokat?*

— Jaj, nem. Most azt mondanám nekik „édes gyermekem, minden legyél, csak postás ne", de remélem, ez változni fog.

— *Gondolja, hogy a posta tekintélye megromlott?*

— Nem mi tehetünk róla. Mondok egy példát, az emberek nem vették tudomásul, hogy a postaszervek szétváltak. Szidják a telefont, s nem tudják, hogy ez már nem a mi területünk. Amiért nem mi vagyunk a hibásak, ne minket marasztaljanak el.

*

Algyő—Nagyfa. Az egykori alkoholista átnevelő telep most büntetés-végrehajtási intézet, ne szépítsük: börtön. Bár első látásra inkább egy rendezett mezőgazdasági nagyüzem központjának tűnik. Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, nem azért jöttem ide, hogy valami hátamon szőrt fölállító különlegességet keressek. Egyszerűen érdekel az elítéltek külvilággal való kapcsolata. Eszem ágában sincs rablógyilkossal beszélgetni — azt hiszem ilyen nincs is itt, hacsak nem az életfogytiglanra ítélteket kezelő kórházban. Arra vagyok kíváncsi, rendszeres-e az elítéltek levelezése, mennyit és mikor írhatnak, s leveleikre kapnak-e választ.

Dr. Bakó Erzsébet őrnagy, aki két munkatársával fogad, üdítővel kínál, és szemmel láthatólag valamiféle szenzációt kereső újságírónak tekint. Nagyon hamar tisztázzuk, erről szó sincs, de hogy ez nem véletlen, annak megvan a maga története. Az intézetről annyi ostobaságot írtak mostanában, hogy nem árt az óvatosság. Míg az őrnagynő az engem kísérő *Szabó Mátyásnak* postai, távközlési problémákról beszél, arról, hogy az intézet területén élő dolgozók alig tudnak telefonálni, mert mindössze két vonaluk van. Egykori, börtönújsághoz távozott kollégám cukkolása jut eszembe, korábban termelésről szóló riportokat készített, s mikor első élményeit jött elmesélni, azt kérdeztem tőle: s hogy álltok a munkaerő-elvándorlással? A húsz éve elhangzott kérdésemért most szégyellem magam. Egy büntetés-végrehajtási intézetben dolgozni nyilván nem fáklyásmenet; akik ezt vállalják, nyilván tudják miért teszik, s amikor az intézet postájához megyünk, s a parkban gyermekeit sétáltató fiatalasszonnyal találkozom, óhatatlan a kérdés: lehet, hogy ők is egy olyan zárt világban élnek, mint az elítéltek?

A postahivatalban épp odaérkezésemkor osztották el a leveleket. Egyet ide, egyet oda.

Az elítéltek küldeményeit átvevő hölgy először teljesen értetlenül néz rám — beidegződés? —, mikor a levelezésről kérdezem. Aztán elmondja, az elítéltek üzenetváltása szerinte családjukkal pontosan olyan, mint minden más honfitársunké. Levelet mindenki szívesen fogad és vár. A korábbi gyakorlattal ellentétben most már nincs megkötöttség. Aki naponta akar írni, megteheti. Arra a kérdésemre, s ha nem kap választ dühöng-e, csodálkozva néz rám. Újra szégyellem magam, a kérdés buta volt. Dühöngeni csak szabadlábon lehet, de ott aztán orrvérzésig. Sokra persze mi sem megyünk vele.

*

Délután egy órát kongatnak a szegedi harangok, amikor *Gyimesiné dr. Ecsedy Sarolta* igazgatónővel találkozom.

— *Híreim szerint ön egy izgalmas, jó ötletekkel teli egyéniség, ugyanakkor mondják azt is, majdhogynem zsarnok.*

— Olyat nem mondhatok, hogy mindent maximálisan jól csinálok: igyekszem így tenni mindenki érdekében. Az érdek alatt azt értem, jó lenne ha a posta még néhány száz évig posta lenne. Ön is tudja, a versenyhelyzet egyre élesedik a posta úgyszólván minden szolgáltatási területén. Ebből kifolyólag mi csak akkor tudunk jól dolgozni, ha minőségileg és gazdaságilag is jó eredményeket produkálunk.

— Olyasmire gondol, hogy az egyre másra alakuló társulások, vagy nevezzük őket bárminek, átvesznek bizonyos funkciókat, mert gyorsabban reagálnak, vagy több pénzük van?

— Olyanra gondolok, mint például a hírlapterjesztés, melyben már beindult a verseny, de mondhatnám a pénzszállítást is, vagy a bankok kihívását. Piaci részarányát mindenki növelni szeretné, de az új postatörvény megszületésekor ez már kiterjedhet a klasszikus postai szolgáltatásokra is.

— Lehet, hogy Önt azért mondják újítónak, mert már gondol erre, s lépni próbál?

— Nem vagyok újító, csak gondolok ilyesmire is. S ennek érdekében meg kell nyernünk elsősorban a nagyfogyasztókat, és ismétlem, emelnünk kell a lakosság felé szolgáltatásaink színvonalát. Minőségben feltétlenül, és a későbbiekben nem mindegy, milyen áron. Tehát jövendő árpolitikánkon is gondolkoznunk kell.

— *Mondanék Önnek egy szlogent: gyorsan, pontosan, megbízhatóan.*

— Erről van szó. Ez nekünk létérdekünk. És nekem ez akkor sikerül, ha munkatársaimmal ezért mindent megteszünk. Örömmel mondhatom, erős hivatalvezetői garnitúrával rendelkezünk, de nem panaszkodom közvetlen munkatársaimra sem. Az elmúlt évben a hírlapkézbesítők körében sztrájkhangulat alakult ki, de egy munkaértekezlet keretében ezt is sikerült rendezni. Lehet, hogy keménynek tartanak — sőt tudom is ezt —, de én meg fogadókésznek tartom kollégáimat minden új iránt.

— *Tökéletesen megértem Önt, s nekem is az a véleményem, ha a mai zavaros helyzetben egy vezető nem kemény és tisztánlátó, a vezetése alatt álló intézmény felett húzhatják a lélekharangot. Kérem, mondja el, véleménye szerint milyen a kapcsolata az emberekkel, pontosabban a szakszervezettel?*

— Úgy érzem jó, még akkor is, ha bizonyos intézkedéseket a gazdasági racionalitás jegyében meg kell tenni. De meg kell tenni, és ezt nem feltétlenül nagy boldogsággal tesszük. Senki se higgye azt, hogy az esetleges elbocsátások nekem nem okoznak lelki problémát. De, ha az ember a szakszervezetekkel vagy társadalmi szervekkel betartja a játékszabályokat, kapcsolatot tart, akkor az alapvető dolgokban megvan az egyetértés.

— *Ez így nagyon szép, de mi van akkor, ha a szembenálló fél nem sportszerű és betart?*

— Nem hiszem, hogy szándékosan ezt tenné. Ha valamit előzetesen megbeszélünk és egyeztetünk, nincs is értelme. Az elmúlt évben volt egy alapos félreértés a tszb-titkár kijelentésével kapcsolatban, de végül ez is tisztázódott.

— *Ön végtére egy eléggé törékeny asszony. 1987 óta igazgató, szokott nagyon fáradt lenni? Optimista Ön?*

— Erről ne beszéljünk. Az eredmény a fontos, s ha ez megvan, teljesen mindegy, hogy én mennyit dolgozom. Optimista vagyok? Döntse el! Egyet nem tudok elképzelni: hogy bármit is feladjak.

*

Maróti László tszb-titkár megközelítőleg 6 ezer szakszervezeti tag érdekeit képviseli, ez körülbelül 80 százalékos szervezettséget jelent. Nem kis szám.

— *Ez stabil, állandó szám?*

— Hangulati elemektől függ, ha jól dolgozunk, nincs kilépő, ha valami nem sikerül, van aki kilép. Most vagyunk a bérfejlesztés közepén, s ez sokféle hangulatot tud teremteni.

— *Akkor logikus a gondolat, Önöknek nagyon fontos az a feladat, hogy szakszervezeti megbízottakként olyan embereket válasszanak ki, akik érzelmileg is hatni tudnak munkatársaikra.*

— Feltétlenül. Annál inkább, mert óriási területen dolgozunk, és nagyon kevesen vagyunk. Mi csak nagyon tudatos munkával tudunk eredményt elérni. Ez politikai munka is, ide pedig megfelelő embereket kellett keresni. Nem a feladatot kell az emberekhez igazítani, hanem fordítva.

— *Találó megjegyzés. S milyen a szakszervezet és a munkaadó kapcsolata? Egy meglehetősen kemény igazgatónővel állnak szemben!*

— Mindkettőnknek van egy rossz tulajdonsága, amely végtére is hasznos. Akaratosak, nyakasak vagyunk, s addig, amíg egy pici rést találunk egymás hadállásában, nem egyezünk meg. Sok konfliktusunk van, de mire döntésre kerül a sor, ezeket rendezzük. Az utolsó helyen voltunk az igazgatóságok között a bérben is. Jelenleg már majdnem az élen állunk. Ebben az eredményben mindkettőnk nyakassága benne van.

— *Öntől is megkérdezem, optimista?*

— Ha nem lennék az, nem lennék itt. Ha egyszer is elvesztem optimizmusomat, megköszönöm a bizalmat, és távozom.

Este 6 óra. A valamivel később induló mozgóposta ablakából Mészáros Gábor és Szabó Zoltán leveles I. és leveles II. füttyent rám. Jó utat, jó munkát kívánunk egymásnak, és sajnálom, hogy hazafelé már nem velük utazom. Egy biztos, jó cimborák voltak, és ezt egy darabig semmiképpen sem felejtem el.

Mint ahogy az őszinte beszélgetéseket sem . . .

Veégh Ádám

Nem kell mást adni, csak önmagunkat

Az antalimre

— Nem tudom, ismeri-e Schiller történetét? A király boldogtalan, tudósai javallata: egy boldog ember ingét kell felöltenie. Átkutatva az országot, már-már úgy tűnik, nincs ilyen alattvaló, míg végül az erdőben dolgozó-fütyörésző favágó kimondja: igen, ő boldog, azt csinálja, amit szeret, élvezi munkáját, elégedett az életével. A történet fintora: a favágónak nem volt inge.

— Tehát az ingemért jött?

— Ha nem is kérem az ingét, . . . az apropó adva van. Öné a tévénézők millióinak rokonszenve, sikeres ember, elégedettnek tűnik. Talán boldog is!?

— Ha úgy látszik, annak örülök; de ez csak látszat. Egyáltalán nem vagyok elégedett; sok mindennel nem. Kényszerpályán mozgok, a zongorázást abba kellett hagynom. Emlékszem első televíziós felvételemre. Ez a mikrofon, mondták, ez a kamera, na tessék, csináld . . . és elkezdtem.

Amikor kijöttünk a stúdióból, a hátamra csaptak. Te fel vagy fedezve, nem izgulsz, tudod, hol van a kamera! Egyszerűen nem értem az embereket. Miért gondolják, hogy ez nehéz foglalkozás? És ezért még pénzt is adnak . . . Kezdődik a műsor, mondom: „Jó estét kívánok!" Ebben igazán semmi nehéz nincsen.

— Műsorvezető, riporter, színész a Karinthy Színpadon, játékmester . . . Ezerszínű a paletta. Melyik az igazi Antal Imre-arc?

— Nem tudom. Mások tudják, biztosan! Ez az egész televíziózás annyira csak játék! Vezessek szórakoztató műsort, matematika-vetélkedőt, konferáljak egy hangversenyt — mindegy: ez a szakmám.

— A televízió főmunkatársa, a Zenei és kulturális főszerkesztőségen dolgozik. Tényleg, mi a foglalkozása?

— A „Művészek főzőkanállal" című szakácskönyvben a nevek mellett feltüntették a foglalkozást is. *Gregor József* operaénekes, *Kovács Dénes* hegedűművész, *Törőcsik Mari* színművész. Megkérdezték, nekem mit jegyezzenek be. Rém egyszerű, mondtam, írják be foglalkozásnak egybe és kisbetűkkel: *antalimre.*

— S ezen új műfaj egyedüli képviselőjeként Antal Imre mindennapos vendége otthonunknak. Mindent elhiszünk neki, akármit csinál, hitele van a megjelenésének, szavainak. Már meg is fejtettem a titkát: tehetség, természetesség, örök fiatalság.

— Annál rémesebb nincs, mint amikor valaki elkezd viselkedni. Ha egyáltalán a titok nyitjáról beszélhetünk: *nem kell mást adni, csak önmagunkat;* aztán vagy szeretnek ezért, vagy nem, nem bújhat ki senki a saját bőréből. Említette a népszerűséget, s ez annak nevezhető; egészségesnek tartom, hogy a televíziózás adta reflektorfényt torzulás nélkül elviseltem, nem lettem sem több, sem kevesebb saját mérlegemen.

— Általában ódzkodik az ember attól, hogy megnevezze jótevőjét, mecénását . . .

— Boldogan kijelenthetem: senkinek nem tartozom hálával pályafutásomért, engem nem emeltek ki, nem segítettek, nem küldtek tanfolyamra, esetleg ösztöndíjjal, mondjuk az USA-ba . . .

— Váltsunk témát! Könnyű- és komolyzene egyaránt megfér a lelkében?

— Nem, nem. Ott csak a komolyzenének van helye.

— Ezt leírom, vigyázzon!

— Nem nézem le a könnyűmuzsikát, de ha el kellene mennem egy diszkóestre, hát hamar beteg lennék, tíz perc után mindent bevallanék, s kegyelemért esedeznék.

— Mikor van ideje zenét hallgatni?

— Este, éjszaka, kimosom magamból az egész napot, *Beethovennel, Mozarttal.* Mozart — az egyetlen, aki egyszerűen beletapos a sárba, már úgy érzed, hogy ne, ne mondd már, mert megőrülök, vége, meg fogok dögleni, meg fogok halni . . . és a végén megsimogatja a fejed, és azt mondja: nem baj! Az élet szép valahol! Mozart fináléi, kódái — mint ahogy *Szabolcsi Bence* mondta: Mozart kalaplengetései, ahogy el kell tőle búcsúzni —, az valami gyönyörű.

Mind a mai napig muzsikusnak érzem magam. Például legutóbb külföldön forgattunk az Állami Hangversenyzenekarral. Én állandóan velük voltam, nem a televíziós stábbal. A zenészek között éreztem otthon magam, otthon voltam megint, befogadtak, mint egy kollégát — ez volt a természetes. Szóval a zene az én igazi elemem, „őt" értem meg mindig.

Bevallom, fiatal zongoristák koncertjére nem szívesen járok el, fáj nagyon, hogy nem én vagyok fenn a dobogón.

— Önnek humora van, nagyszerű társalgó, anekdotázó. Hogyan lehet begyűjteni ennyi kiegyensúlyozottságot?

— A Zeneművészeti Főiskolán arról voltam híres, hogy ha mondjuk egy csoport állt az aulában — tízen-húszan — tudták, a közepén ott vagyok én, viccet mesélek vagy sztorizom éppen.

— Ez életrecept kicsit, nem gondolja? Talán most is csak játszik, s ez a jókedv is csak alakítás?

— Az életet, mint a televíziózást sem szabad teljesen komolyan venni. Olyan, hogy Magyar Televízió vagy TV Híradó nincsen, mindenhol emberek vannak. És az emberek olyanok, . . . tudjuk, milyenek.

— Felemeli a szavát, ha nem ért valamivel egyet?

— Sajnos, a legtöbbször őszintén megmondom a véleményemet.

— Humorba, gúnyba pácolva?

— Így is, úgy is, de legtöbbször szembe, egyenesen.

— Alaposan körüljárva az „antalizmust", nem találtam ellenségeire, irigyeire . . .

— Hál' isten, én is így tapasztaltam. Pedig van, biztos van.

— Sok helyen járt a világban. Valóban, milyen is a Föld?

— Gyönyörű, csak nem minden ember veszi észre. Egyik barátom nemrégen Velencébe indult — életében először. Elmondtam neki, mennyire irigylem, óh, Velence, az álmok, kalandok városa, egy csoda. És visszajött, csalódottan. Elmész a csudába a Velencéddel — harsogta —, olyan, mint Óbuda szanálás előtt . . . Lám, ő nem látta meg a szépet! Csatangoltam Rómában és Moszkvában, Kanadában és az USA-ban, Imádok utazni!

És milyen különös az ember, ez a megfoghatatlan nosztalgia, valami örök elégedetlenség . . . Milliószor megfordult a fejemben: Velencében most sétálnak a téren, ott a toronyóra alatt egy kis bárba belép valaki, köszön, hogy „buona sera", és italt kér; New Yorkban, a 34. utca sarkán pirosra vált a lámpa; Madridban, abban a szállóban most is laknak, ahol én vendégeskedtem, a Prádóban más csodálja a képeket; Párizsban csilingel az éjszaka, a Moulin Rouge kerekei az embereket bámulják . . .

A politika nem az én kenyerem. Ismeri a viccet? Kovácsot megkérdezi a barátja, hogy mi a véleménye a legújabb izraeli konfliktusról. S a válasz: „Persze, van véleményem, de nem értek vele egyet." Komolyra fordítva a szót. Kedvenc műsorom „A Hét" és a „Panoráma", odafigyelek, érdekel. Ám nézve a világ eseményeit, néha úgy érzem, az emberek nem a békét keresik. Rohanunk saját halálunkba, s ez borzasztó. *Einsteint* megkérdezték, hogy a harmadik világháborút milyen fegyverekkel fogják megvívni. Azt felelte, hogy a harmadikat milyennel, azt nem tudja, de hogy a negyediket parittyával, az biztos . . .

— Figyeli-e az elsuhanó éveket?

— A zseniális *Karinthy Frigyes* novellája jut eszembe. Meglett férfi sétálgat feleségével a Duna-parton. Lázas tekintetű, lobogó hajú fiatalember jön velük szembe, ismerős az arc — 18 éves egykori önmaga az. S az ifjú szemrehányást tesz neki: „Nem szégyelled magad, hát nem te akartad fölfedezni az Északi-sarkot?"

Mindenki életében előbb-utóbb jön egy ilyen számonkérés, mindenki találkozik ezzel a 18 éves fiatalemberrel, aki rákényszerít, hogy készítsünk számadást. Ez akartam lenni, ez volt a célom, . . . s most itt tartok.

Módos István

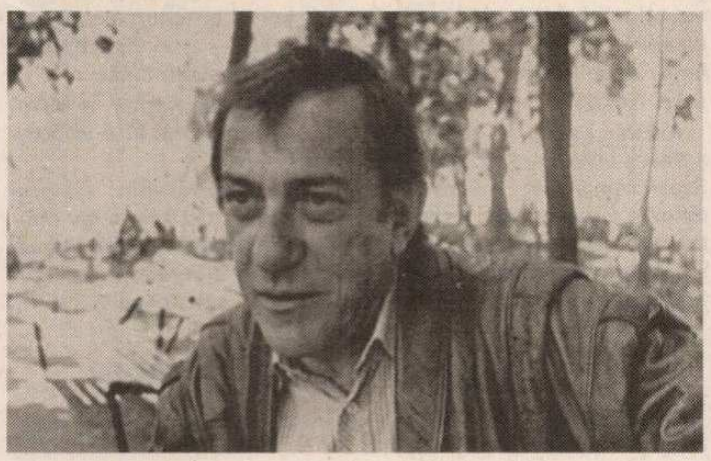

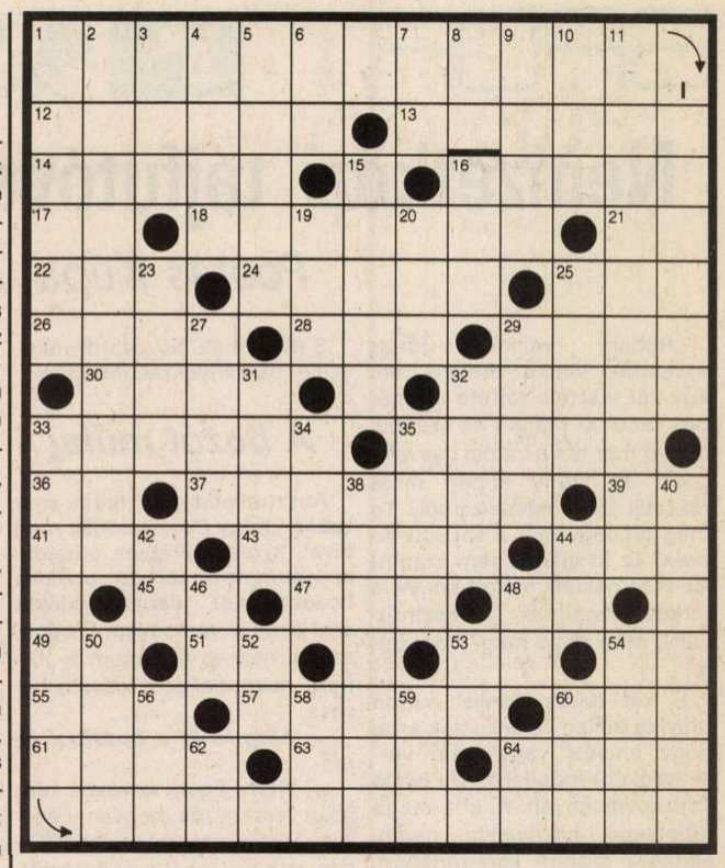

Május 17-ike a madarak és fák napja. Az ünnep alkalmából egy Kosztolányi Dezső-versből idézünk: *„. . . Másoknak is így nyíljatok, Üllői-úti fák. Szívják az édes illatot, a balzsamot, az altatót az est óráin át."*

Folytatás a vízsz. 1. és a függ. 33. alatt. Ezt kérjük beküldeni.

VÍZSZINTES

1. Az idézet első része. 12. Fémmel bevonás. 13. Amelyik radióaktív, azt a gyógyászatban is használják. 14. Szónok (lat.). 16. Szerzetes rendfőnök. 17. Mister (röv.). 18. Cipősarok lehet ilyen. 21. Állomás (röv.). 22. Mészáros . . . (színművész volt). 24. Rokon. 25. Latin ügy, visszafelé folyékony kenyér. 26. A lenni ige alakja. 28. Vízlelőhely. 29. Partja van (ford.). 30. Rész németül. 32. Keserűség. 33. Fővárosi hotel. 35. A Patyolatba viszi a ruhát. 36. Igevégződés. 37. Pontos időmérő. 39. Valamit előidéz. 41. Georgia és Luxemburg gépkocsi jele. 43. Európai nép. 44. Román autómárka. 45. Egészséges. 47. Tejtermék. 48. Szovjet repülőgép betűjele. 49. Zeusz kedvese. 51. Francia sziget. 53. Ásvány. 54. Háziállat. 55. Tizenkét hónapi. 57. Operahercegnő. 60. Hegedűtartozék. 61. Mohamedán törvénytudó. 63. Egyenlő részben. 64. Növény támasztéka.

FÜGGŐLEGES

1. Szabványos, átlagos. 2. Erőforrások fajtáival foglalkozó tudomány. 3. Bibliai személy. 4. Esőn állók. 5. Latyakos. 6. Német katonai betűjel a II. világháborúból. 7. Kérdés személyre. 8. Névelő. 9. Fűszer. 10. Könyv is lehet, lapu is. 11. Fontos tisztség a gyárban, különböző együttműködésekről gondoskodik (lat., eredeti írásmóddal). 15. Finn-ugor nyelv. 16. Száraz időben kellemetlen. 19. Nyolc lába van. 20. Germán törzs volt. 23. Közép-európai folyó. 25. Síkság. 27. Április 27-i névnap. 29. Pépes étel. 31. . . . .-futó. 32. Sprőd szőrű menyétféle. 33. Az idézet második része. 34. . . . ne tangere (fordítva női becenév). 35. Medvefajta. 38. A hírközlés Nobel-díjasa. 40. Bolyong. 42. Folyadék. 44. Rangjelző. 46. Görög betű. 48. A Jupiter bolygója. 50. Mosonmagyar . . .. 52. Vas. 53. Sporteszköz. 54. Elad (ford.). 56. Egyetlen iránya van. 58. Megyénk névbetűi. 59. A ház része (ford.). 60. Testrész. 62. iii. 64. Kiejtett betű.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: június 10.

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: . . . . amelyben más-más néven ugyanazt a tragédiát játsszák.

Könyvutalványt nyertek: *Fonyó József* (Boglárlelle), *Hegedűs Imréné* (Dunapataj), *Kosaras Istvánné* (Veszprém) és *Tóth Lászlóné* (Szeged).

KÖNYVAJÁNLÓ

Fül vagy élet!?

Halló, halló! Tisztelt Olvasó, vigyázzon hát a fülére, ha még egyáltalán van, hiszen Báthory dézsája, jelképesen bár, de lépten-nyomon hallószervünkre ólálkodik; avagy undorodik? . . . Ugyanis a XVI. század Erdélyében — talán nem is annyira a rossz szájak, mint inkább a „rossz fülek" szerint — a kerelőszentpáli csata után —, ahol *Báthory István* fejedelem (lengyel király) a trónkövetelő *Békés Gáspár* hadait legyőzte — iszonyú dolog történt. A vesztes magyar, székely, román és szász foglyok azt a parancsot kapták, hogy aki a Haller-féle kastély árnyékában száradó dézsába dobja sajátkezűleg lenyisszantott fülét — azt szabadon bocsátja a győzedelmes vezér (akinek ugye a harc előtti békítő-intő szavaira nem hallgattak), de . . . — és most figyelem! — akinek a füle nem fér a dézsába, azt azon nyomban felkoncoltatja az irgalmatlan fejedelem.

Lett erre nagy tülekedés.

A dolog iszonyúbb pikantériája az, hogy a dézsa ostroma után fülest-fületlent hazaengedett az irgalmas győztes.

E kísérteties dézsaügyre épül tehát mintegy mottóként, az Erdélyből frissen áttelepült *Magyardellői Demeter József* „Báthory Dézsája", című regénye, melyet a Gulliver Kiadó a napokban jelentet meg. (A szerző egyébként családostól postás dolgozó.)

A regény cselekménye a decemberi román forradalom három napján játszódik le egy madárlátta, fészeknyi faluban; viszont e könyv szereplőinek emlékezései, rémálmai révén évszázados emberi sorsok, tragikus és idillikus események a pozitív főhős egyszemélyes háborúja, groteszk halála, romantikus, tragikomikus szerelmek, azok felszarvazottjai, magyar—román barátságok, pogromok kerülnek, tülekednek előtérbe . . . A Ceausescu-féle „aranykorszak" haszonélvezői, e párját ritkító diktatúra füles és fültelenjeinek ámokfutói, városra szakadt gyerekeiknek munkahelyi küzdelmei, szélmalomharcai elevenednek meg az író közérthető, színes palettáján.

Lélektani családregény, de ugyanakkor társadalmi szatíra is. Báthory dézsája egyben Ceausescu dézsája is.

Is is is!

De nézzünk lelki szemeinkkel a parlamentek sűrűjébe, életünk útvesztőibe-útvesztőire, a bennünket körülvevőkre, és próbáljuk felismerni, lefülelni az ilyen-olyan fülűeket . . .

Barangolás a nyugati határvidék két oldalán

A csillagászati tavasz első napját megelőzve igazi tavaszi miliőben indultunk újabb felfedező utunkra. Négyen „felpattanva piros paripánkra, vágtattunk" az *Őrség* dimbes-dombos, csendet, nyugalmat árasztó tájai felé. Élményeinket minden kedves postás kollégám szíves figyelmébe szeretném ajánlani.

Gyorsan, de biztosan haladtunk *Pankaszra,* a fejünk fölé szállást adó postai „tanya" felé. Ez a barátságos őrségi kis falu azonnal belopta magát szívünkbe. A hivatal vezetője, *Katika,* s a postás *Pityu* minden igényt kielégítő vendégszobával várt minket, ahol három éjszakát töltöttünk. Még aznap felkutattuk a környék nevezetességeit, bebarangoltuk a környező tájakat, s több km-t gyalogolva eljutottunk Őriszentpéterig.

Másnap reggel a határ túlsó oldalára, Ausztriába indultunk. Útközben *Máriaújfalunál* megálltunk és megcsodáltuk a hatalmas víztározót, egy igazi horgászparadicsomot, ahol a helybeli horgászok 3-4 kg-os pontyokkal büszkélkedtek. Továbbhaladva, hamarosan elértük a rábafüzesi határátkelőhelyet, ahol egyórai várakozás után már „repültünk" is *Graz* felé. Ez a város igazi ékszerdoboz. A környező hegyek látványa, a belváros, a várnegyed, a szűk kis kanyargós utcák, az operaház, a parkok mind-mind melegséget árasztanak, s ráadásul a húsvétra készülő üzletek hangulata . . . És ami még megfogott: a karcsú-kecses több színben pompázó és reklámszövegekkel dekorált villamosok látványa. Ezenkívül a csodálatos tiszta levegő, a nyugodt légkör s a barátságos emberek. És akkor még nem említettem a város legnyűgöző román stílusú dómját.

A világot járva — és itthon is — megcsodáltam már a különböző stílusban épült szent helyeket, de ez mindegyiknél emlékezetesebb marad számomra. Ez is az ékszerdoboz tartozéka. A háromhajós épület carrarai márvány oltáraival, az intarziás padsorok, gyóntatószékek, a szószék, a szobrok, csillárok összhangja ámulatra, s némaságra késztetett mindannyiunkat.

Késő este az *Alpok* nyúlványain át, bukkanókkal tarkított tájakon, szép emlékekkel tértünk vissza szálláshelyünkre. Lefekvés előtt már terveztük másnapi utunk menetrendjét.

Harmadnap hajnalban *Körmenden* át *Szombathelyre* érkeztünk, hajdanvolt kedves tiszti tanfolyamos osztálytársam lakhelyére. Utunkat immár öten folytattuk tovább az ő navigálásával *Bécsbe.* Végül csak az elővárosig jutottunk, mert sokat időztünk a számunkra ismeretlen Bécs előtti kisvárosokban. Bécs nevezetességeinek megtekintésére egy nap úgyis kevés lenne.

Megálltunk viszont Bécsújhelyen, melyről hasonló szépeket lehet írni, mint az előző napi, Grazban tett kiruccanásunkról. Útbaejtettük még *Lékavárát,* ahol 116 lépcsőfokot megtéve egy kilátóból gyönyörködtünk a panorámában. Ezt követően az osztrák oldal felől a kőszegi hegység legmagasabb pontját, a 882 méter magas *Jrottkőt* is megmásztuk.

A negyedik napon hazafelé még elbúcsúztunk a kedves, nyugalmat, békét adó őrségi tájaktól, a kis zsuptetős házaktól és a vendégszerető emberektől.

A nap fénye csábítóan hívogatott minket még egy tóparti látogatásra. Megálltunk *Hévízen,* ahol nem tudtunk kihagyni egy frissítő úszást a tó vizében, és egy rövid napfürdőzést a teraszon.

Az elmúlt napok eseményeit végiggondolva boldogan állapítottuk meg; rohanó világunkban szükségünk van az effajta szórakozásra, mely egyben a felüdülést, a kikapcsolódást, a sportot jelenti mindannyiunk számára, azért, hogy az életet, s a munkát újult erővel tudjuk folytatni.

S lehet ennél fontosabb? . . .

Nyikos Lajosné

SPORT

Nemzetközi tájfutóverseny Csikóváralján

Postás Kupa: április 13—14.

„Rohanj velem!" jutott eszembe, amikor belenéztem egy-két startoló tájfutó szemébe. Vesd be magad az erdőbe, hagyd már ezt a városi nyavalygást! Ja, hogy éppen most másztál ki a babakocsiból? Te meg túl vagy már a sokadik ikszen? Ez itt igazán nem számít! Az erdő nekünk nyitott könyv, a térkép izgalmas keresztrejtvény, mire vársz még? Vágj bele!

S két derűs áprilisi napon tényleg sokan vállalkoztak arra, hogy amatőr vagy profi versenyzőként induljanak a Postás Tájfutóversenyen. Ki-ki a maga tehetsége, becsvágya, neme, életkora szerinti kategóriában. S ezt tehette egyedül, kézenfogva, párosan, csapatban, óvodásként, szülőként, sőt őszülőként is . . .

Az indulók százfélék, s a verseny izgalmát ez a sokszínűség adja meg. Íme, néhány felvillanó arc, beszélgetésmozaik. Képzeljenek hozzá sok-sok napfényt, hegyeket, a befutók erős zihálását és háttérmorajként szurkolói biztatást . . .

A nagyváradiak

Az Ady Liceum földrajz—geológia szakos tanára, *Závodszky Tamás* kilenc gyereket hozott el a versenyre.

— Ha a váradi Panoráma Kft. és az RMDSZ nem támogatna bennünket, bizony sehová sem jutnánk el — panaszolja.

— Nálunk nem az eredményen van most a hangsúly, hanem azon, hogy fenn tudjuk-e a sportágat tartani. Tudom, hogy a magyar sportolók is nehéz helyzetben vannak, de nálunk még az itteninél is sokkal kegyetlenebb állapotok uralkodnak. A gyerekek viszont szeretik a tájfutást, és az ő kedvükért bármire képesek vagyunk. Régi térképekkel edzeni, szponzoroknál kilincselni, az RMDSZ segítségét kérni.

S itt vannak. Közös útlevéllel, szülői okmányokkal, lelkesen.

A bozót műfaj

Ausztráliában. S most már tudom, hogy Csikóváralján meg divat. *Krolopp Frigyes,* a hajdani válogatott tájfutó ugyanis bozótruhákat, lábszárvédőket árul ezen a versenyen. Pardon, szóval nem is ő, hanem a „Dinett" névre hallgató kisvállalkozása.

— *Meg lehet a bozótból élni?*

— Nem. Egyre kevésbé tudják a versenyzők megvenni ezeket a sportjelmezeket. Én 1977-ben váltam meg a tájfutástól. Azóta sok mindenbe belevágtam. Voltam hajós, tengerész, de a tájfutás szeretete megmaradt.

Mizsur, a senior

A pozsonyi Farmaceut főiskolai csapata 16 fővel képviseltette magát a Postás Kupán. Vezetőjük, *Mizsur János,* a senior 35/B kategória győztese lett, társa, *Diana Cieslarova* a női *A* kategóriában ért el negyedik helyezést.

— *Hol van az egyesület másik fele?*

— Ők tegnap álltak rajthoz a szlovák hosszútávú bajnokságon, Nagykürtösön. Szóval, a társaság jobbik része most ott van, de az itteni eredményekkel nekünk sem kell szégyenkeznünk!

— *Itt most verbuváltok is a Szlovák Nagydíjra?*

— Igen. Júliusban Pozsonyban lesz ez a verseny, melynek versenybíróságában én is ott ülök majd.

— *Mivel foglalkozol civil életedben?*

— Az olimpiára készülő főiskolások ügyeivel, gazdasági szervezéssel.

— *Téged itt sokan ismernek . . .*

— Persze, hiszen már tizenkettedik alkalommal vagyok itt!

Rajtra készen

Mizsur János Pozsonyból

Pech krisztusi korban

Kelemen János bosszankodott. A Pécsi Vasutas Sportkör volt válogatott tájfutójával ilyen még nem történt! Egy tévedés miatt kizárták. A harminchárom éves — önmagát nyugdíjasnak nevező — versenyző véletlenül a női elit kategória térképét vette el a rajtnál.

— *Mikor vetted észre a tévedést?*

— A utolsó pontnál, a 18.-nál; kerestem a többi hetet . . .

— *Hol indulsz legközelebb?*

— A Semmelweis—Tipográfia versenyen, remélem, több szerencsével, mint most.

— *Mi a kenyérkereső foglalkozásod?*

— A Külkereskedelmi Bank pécsi fiókjánál vagyok osztályvezető. 10 évig voltam versenyző és sportmunkatárs, de most már úgy érzem, ebben a korban nem kívánja a szervezet a túl nagy teljesítményeket. Ideje volt szakmát váltani. Én már csak ijesztgetem a többieket egy-egy versenyen . . . (Ne higgyük el neki, kemény ellenfél. A szerző.)

Mindenből egy kicsit

A Magyar Távközlési Vállalat két kapcsolókezelője, *Varga Tibor* és kollégája két éve rendszeresen benevez tájfutó küzdelmekre. Két fiatalember, akik a postánál szerették meg a sportágat. A jelszavuk: minden sportból egy kicsit. S hogy mennyire tartják magukat ehhez: egyikőjük atletizál, a másik meg bady-buildingezik.

Kirándul a boka

A diákvicc szerint a Nemecsek is. A tizenhét éves *Faragó Katinak* hiába is mesélnék vicceket, valószínűleg nem tudnám megvigasztalni. Kínlódva, sérülten érkezett a célba.

— Már többször előfordult velem, hogy kiszaladt a bokám — nyöszörgi.

— De idáig még mindig visszasza is ment a helyére — teszi hozzá egy sírós félmosollyal.

A Nyíregyházi Konzervgyár versenyzőjének, Katinak innen is üzenjük: „Több verseny, mint boka!"

Katonák hálózsákban

Két mokány angyalbőr a turistaháznál. A rétsági lövészdandár két kiküldött kiskatonája, *Kaposvári Attila* és *Király Titusz* meséli:

— Ivóvizet hoztunk a versenyre. Hálózsákban töltöttük az éjszakát, ami nagyon romantikusnak tűnt itt, ebben a szép környezetben, hisz azért ez más, mint a kiképzés.

A két fiú összenéz:

— Egyébként augusztusban szerelünk le.

A legfiatalabb résztvevő

Kata három és fél éves. Nagyon valószínű, hogy ő a résztvevők közül a legfiatalabb. Igazi „sztárhoz" méltóan csak roppant keveset árult el magáról. Mint kiderült, az anyu kezét fogvà verekedte át magát a távon, s szerinte igazán jó eredményt futottak ketten. Még azt is megsúgta, hogy annyira megbízik a mamában, hogy vihette a térképet, s hogy van egy testvére, s még azt is, hogy az óvó néni nem tud erről a titkos hobbijáról. Egyébként szőke csikófarkat viselt találkozásunk időpontjában, és a teljes neve: *Káldi Kata.*

A győztesek

Mátyás Ildikó, a Mikró SC színeiben, a női elit kategória első helyezettje. Sérülés és betegség után az idén ez még csak a második versenye.

— *Főállású sportoló vagy?*

— Inkább azt mondanám, hogy most főállású édesanya, hiszen kilenc hónapos a kisbabám, akivel otthon vagyok gyeden.

— *Úgy tűnik, ez a fanatikusok sportja.*

A győztes öröme

Az emlékverseny győztesei

Célba érkezés után

A legfiatalabb „versenyző": Káldi Kata

Győzelmi dobogón a korelnökök

— A kívülállóknak igen. Anyagilag nem éri meg, de nagyon szeretem! Mások furcsán néznek ránk, amikor az erdőből összekarmolva előkerülünk, hogy mire jó ez. Egyszerűen szép. Nekem.

Katona László és tanítványa a Békésy György Postaforgalmi Szakközépiskolát képviselve lettek a Szentgyörgyi Imre Tájfutó Verseny győztesei. A kétfős csapat így vélekedett a tájfutás szépségeiről.

— Fontos az elsőség, de legfontosabb emellett az, hogy ez egy családi sport, és egészen apró kortól a matuzsálemiig lehet űzni — mondja Katona László testnevelő tanár.

— *Vallja be bátran, a kiskorút is ön indította el e valóban rögös pályán?*

— A tanítványom *Lengyel Pista* idáig atletizált, s így minden képessége megvolt ahhoz, hogy ezen a versenyen sikeresen tudjon szerepelni.

A kétnapos verseny mérlege

A dr. Szentgyörgyi Imre tájfutó emlékversenyre 21 csapat nevezett be, összesen 40 fővel:

1. Katona László és Lengyel István, Békésy György Postaforgalmi Szakközépiskola,
2. Borlay Gábor, Budapesti Távbeszélő Igazgatóság,
3. Kosztim Tibor és Hadnagy Árpád, Budapesti Távbeszélő Igazgatóság.

Összetett verseny:

1. Budapesti Távbeszélő Igazgatóság (18 pont),
2. Békésy György Postaforgalmi Szakközépiskola (10 pont),
3. Első Magyar Telefonkábel Kft. (4 pont).

A Postás Kupa Nemzetközi Tájfutóversenyen 990-en indultak. A hazaiakon kívül osztrák, román, belga, cseh, finn, jugoszláv, német, svájci, svéd, szovjet nemzetiségű tájfutók álltak rajthoz.

Női elit kategória:

1. Mátyás Ildikó, **2.** Gábos Réka, **3.** Balogh Piroska.

Férfi elit kategória:

1. Pavlovics Gábor, **2.** Lantos Zoltán, **3.** Horváth Pál.

S érdemes még két dologról szólni. A két legidősebb versenyzőről. Az emlékversenyen indult *Sarkady Józsefről,* aki az Első Magyar Telefonkábel Kft. nyugdíjasa, s a Postás Kupa nagy öregjéről: a lübecki *Henning Kurt*-ról.

Kurunczi Margit

A Postás sportegyesület szervezésével

Nyári sporttábor indul

junius 17-től - augusztus 27-ig

heti turnusokban 8-17-ig a PSE pályán
6-14 éves gyermekek jelentkezését várjuk

részvételi díj; 750 Ft/hét

Program: reggeli,ebéd
tenisz,kézilabda, asztalitenisz,
röplabda, játékos vetélkedők,
társasjátékok, napi video program,
heti egy alkalommal kirándulás és
uszoda

Cim:
1149. Bp. Lumumba u. 86-100.
TEL. 183-5526 , 183-5743
jelentkezni lehet személyesen
vagy telefonon

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA
A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: VEÉGH ÁDÁM
Tervező szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 142-8777
Kiadja a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Levélcím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős kiadó: GRICSERNÉ HESZKY ENIKŐ elnök
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
91—1028. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0866—1766

1 2 4 8 16 * * *